СССР-эй ЭД ХЭРЭГЛЭГШЭДЭЙ КООПЕРАЦИИН ТҮЛӨӨЛЭГШЭДЭЙ ДОЛООДОХИ СЪЕЗДЭ

Хүндэтэ нүхэдүүд!

Советскэ Союзай Коммунис партиин Центральна Комитет, ССР Союзай Министрнүүдэй Совет СССР-эй эд хэрэглэгшэдэй кооперациин түлөөлэгшэдэй долоодохи съездын делегадуудые, танаар дамжуулан ороной бүхы кооператорнуудые халуунаар амаршална.

Эд хэрэглэгшэдэй кооперациин съезд манай ажахын болон культурна байгуулалтын, совет хүнүүдэй материальна жаргалта байдалые саашадань һайжаруулгын, социалис Эхэ ороной экономическа хүсэ шадалые бэхижүүлгын ээлжээтэ зорилгонуудые тодорхойлһон КПСС-эй XXIII съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдые совет арадай хэрэг дээрэ бэелүүлжэ захалаад байһан үедэ үнгэржэ байна. Партиин съездын шиидхэбэринүүд хүдэлмэришэн ангиин, колхозно тарияашадай болон совет интеллигенциин үмэнэһөө нэгэн һаналаар һайшаагдаад, тэдэнэрэй политическэ болон ажалай айхабтар ехэ дэбжэлтэ үүсхээ.

Эд хэрэглэгшэдэй кооперацн 53 миллион гаран хүнүүдые нэгэдүүлһэн ниитын организаци мүн болоно. Энэ организаци совет арадай зохёон байгуулха ажалда эдэбхитэйгээр хабаадалсана. Кооперацн хадаа город хүдөө хоёрой хоорондохи экономическа холбоо барисаае үргэдхэлгын, бэхижүүлгын, арад зониие хангаха хэрэг нилээд һайжаруулгын аша туһатай түхэл маяг мүн болоно. Кооперацн совет хүнүүдэй материальна болон культурна эрилтэнүүдые үлэмжэ хүсэдөөр хангаха, город хүдөө хоёрой хоорондохи горитой илгаануудые зайсуулха тушаа хэмжээ ябуулгануудые бэелүүлхэдэнь Коммунис партида болон правительствада туһална. Эд хэрэглэгшэдэй кооперацн уласхоорондын кооперативна хүдэлөөндэ аша үрэтэйгөөр хабаадалсана, эб найрамдалай арадуудай хоорондохи харилсаа холбооной түлөө эрид шууд тэмсэнэ.

КПСС-эй XXIII съездын шиидхэбэринүүд совет кооператорнуудай үмэнэ шэнэ ехэ эрилтэнүүдые табина: Эд хэрэглэгшэдэй кооперациин хүдэлмэрилэгшэд хүдөө нютагта культурна худалдаа наймаае бүри үргэнөөр дэлгэрүүлхэ, худалдан абагшадые хангаха хэрэг саг үргэлжэ һайжаруулха, арад зондо үлэмжэ таатай зохид худалдаа наймаанай шэнэ түхэл маягуудые болон арга дүршэлнүүдые хүгжөөхэ гэһэн уряалтай. Тэдэнэр эд бараануудые шадамараар эмхидхэн ябуулха, промышленностьтай ажал хэрэгэй холбоо барисаа бэхижүүлхэ, мүн эд бараа ехээр гаргаха, шанарыень һайжаруулха гэһэн зорилготойгоор промышленностьда үлэмжэ эдэбхитэйгээр нүлөөлхэ зэргэтэй. Эд хэрэглэгшэдэй кооперациин гуримаар эд бараа ехээр (бүтээн гаргажа, колхозууд болон совхозуудай хамһабариин предприятинуудай, олзоборинуудай продукци худалдажа, нэмэлтэ эд бараануудые эд бараанай эрьесэдэ хабаадуулхын тулада бии байһан арга боломжонуудые хүсэдөөр хэрэглэхэ шухала.

Эд хэрэглэгшэдэй кооперациин гол зорилгонуудай нэгэн юуб гэхэдэ, хүдөөгэй ажалшадай ажаһуудалые шэнэдхэн байгуулгада шухала үүргэ дүүргэдэг ниитын эдеэ хоолые болон хилээмэ барилгые бүхы хэмжээгээр хүгжөөхэ хэрэг болоно. Кооперативна организацинууд столовонуудай, чайнануудай, кафенүүд болон хлебопекарнинуудай хүдэлмэридэхи дутуу дундануудые түргэнөөр зайсуулха, тэдэнэй хүдэлмэриие һайжаруулха, гаргадаг продукциинь шанарые һайжаруулха, ассортиментыень үргэдхэхэ ёһотой.

Хүдөө нютагта магазинуудые, столовонуудые, складууд болон холодильнигуудые бариха хэрэгые үлэмжэ эдэбхитэйгээр дэлгэрүүлхэ, тэдэнии саг соонь ашаглалгада оруулха; нүүдэл худалдаа наймаа дэлгэрүүлхэ шухала. Шэнэ магазинууд болон столовонууд дотор арад зониие хангалгын нилээд таатай зохид зүйлнүүд бии болгогдохоор хараалагдаха, худалдаа наймаанай түрүү арга дүршэл үргэнөөр хэрэглэгдэхэ.

ажал оньһожоруулгын хэрэгсэлнүүд нэбтэрүүлэгдэхэ ёһотой.

Хүдөө ажахые хүгжөөхэ тушаа парти, правительствын хэмжээ ябуулганууд газар тариалангай болон мал ажалай продуктнуудые нилээд ехээр үйлэдбэрилхэ, худалдан абаха эрхэ байдал бии болгоо. Эд хэрэглэгшэдэй кооперациин хүдэлмэрилэгшэдэй уялгань юуб гэхэдэ, бэлэдхэлэй организацинуудай ажал ябуулгые һайжаруулха, тэдэнэй материально-техническэ үндэһэ һуурине бэхижүүлхэ, үргэдхэхэ, бэлэдхэгдэдэг продуктнууд болон түүхэй эдэй шанарые һайжаруулха, гээгдэлые эрид шууд хорооход ябадал болоно. Колхозууд болон колхознигуудһаа хүдөө ажахын продуктнуудай үлүү гараһан зүйлнүүдые ехээр худалдан абаха, мүн тэрэшэлэн зэрлиг үрэ жэмэсүүдые, һархяаг болон мед ехээр бэлдэхэ арга боломжонуудые хүсэдөөр ашаглаха, эдэ продуктнуудые худалдаха хэрэгые бүхы хэмжээгээр үргэдхэхэ шухала.

Кооперативна организацинууд дотор демократиие мүн саашадань хүгжөөхэ, эд хэрэглэгшэдэй общественүүд болон союзуудай ажахые хүтэлбэрилгэдэ, ажал ябуулгые хиналгада пайщигуудые үргэнөөр хабаадуулха, гүрэнэй заршам хэлбэришэгүйгөөр сахидагаар, дутуу дундануудые тасадэгүйгөөр кадрнуудые хүмүүжүүлхэ зэргэтэй. Алмалтын гуримые наринаар сахилга, кооперативай зөөриие ехэ болгохын, бүтэн байлгахын түлөө саг үргэлжын тэмсэл бүхы кооператорнуудай гол анхаралда хододоо байха ёһотой.

Эд хэрэглэгшэдэй кооперациин хүдэлмэрилэгшэд совет хүнүүдэй—коммунизм байгуулагшадай улам ургажа байгаа эрилтэнүүдые үлэмжэ хүсэдөөр хангахын тулада шухала хэмжээнүүдые абаха байха гэжэ батаар найдажа байһанаа Советскэ Союзай Коммунис партиин Центральна Комитет болон СССР-эй Министрнүүдэй Совет мэдүүлнэ.

КПСС-эй ЦЕНТРАЛЬНА КОМИТЕТ. **СССР-эй МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕТ.**

БҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

43-дахи жэлээ гарана.

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

№ 189 (11175) | 1966 оной августын 11, четверг | Сэн 2 мүнгэн

СОЁЛШОД БА ҮБҺЭШЭД

Үбһэ хуряалгын хүдэлмэри түрүү дундаа. Оньһон техникэ, морин косилка, тармуур, гар хажуурнууд—бүлта сабшалан дээрэ гаранхай. Адуу малда үбһэ тэжээл бэлэдхэхын тула ехэ добтолго эхилбэ. Механизаторнууд, луговодууд, колхознигууд, совхозуудай хүдэлмэрилэгшэд отогууд, майхангууд соо бууршан ажаһууна. Нэн түрүүн эдэнэй һайнаар хүдэлхэ, амарха, сүлөө сагаа сэнгэхэ зохистой эрхэ байдал байгуулха шухала байһаниинь ойлгосотой. Эдэ бүгэдэ ямараар эмхидхэгдэнэб?

Зарим газарта үбһэшэдэй байра байдал яһала һайнаар түхеэрэгдэнхэй. Соёлшод ходо ябажа, лекци, хөөрэлдөөшье хэдэг, наада концертшье харуулдаг байна. Жэшээнь, Хоринн аймагай соёлой байшангай автоклубууд нэгэниинь Сэнгын совхозой үбһэшэдэй звенонуудаар, нүгөөдэнь Анаагай совхозой үбһэшэд, малшадай һууринуудаар ябажа байна. Автоклуб бүхэндэ соёлой байшангай агитбригада ябалсана. Эдэнэр юу хэнэб? Хөөрэлдөө хэдэг агитатор, концерт табидаг бригада, харуулжа ойлгуулха хэрэгсэлнүүдые харгша гэхэ мэтэ эдэ агитбригаданүүдтэ ябалсадаг. Эдэнэр үбһэшэдэй бригада ерэмсээрээ һүүлэй үеын һонинууд тухай тон түрүүн мэдээжэ үгэдэг. Мүнөө, жэшээнь, СССР-эй Верховно Соведэй сессиин материалаар, сесси дээрэ нүхэр А. Н. Косыгинай хэлэһэн үгэ тухай хөөрэлдөөнүүдые хэнэ. Мүн харуулан ойлгуулха зүйлнүүдые—дайшалхы хуудаһа мэтые гаргажа байна. Концертынгээ программа—дуу, шүлэг, шог гэхэ мэтые эндэхи байдалһаань зохёожо, дуулаг, уншадаг гуримтай.

Халуун хүдэлмэриин үе сагта тарилга, үбһэ хуряалгын үедэ эрэндэ зохидомо богонихон, уран хурса, тодо һонор программатай ябахадаа агитбригаданхид ашатай туһатай ажал хэхэ ха юм. «Тэжээл бэлэдхэлгын болобо. Хэдэн часай лекци, хэдэл хэжэ байха саг бэшэ,—гэжэ Торнин соёлой байшангай директор М. Ахмадулин хэлэнэ.—Соёлшод ажал ябуулгаяа энэ хүдэлмэридэ тааруулан ябуулха ёһотойбди». Ондоогор хэлэхэдэ, хөөрэлдөө хэнэ гү, али концерт харуулна гү, дайшалхы хуудаһа гаргана гү—хамаагүй юушье хээ һаа добтолхы шэнжэтэй агитаци ябуулха тухай эндэ хэлэгдэнэ. Үбһэшэдэй звенодо, бригадада ерээд агитбригадынхид нэн түрүүн ажал хүдэлмэридэнь туһалхаар, түлхисэ болохоор—тиимэ аргаар, үнэншэмэ, этигэмээр хүдэлмэрсэ ябуулха зэргэтэй. Жэшээ, хайшан гээд? Нормо дүүргэжэ, һайнаар хүдэлхэ, тиигэхэ ёһотой гэжэ байгаад хүнүүдтэ мүртэ мүргүй номнол уншаһхаар үбһэшэдэй хүдэлмэриин дүн ондоогоор харуулаа һаа, дээрэ байгаа. Жэшээнь, энэ хүдэлмэридэ техническэ хэрэгсэл—магнитофон, үнгэтэ газетэ (бага кино), фильмскоп гэхэ мэтэнүүдые хэрэглэбэл һураггүй дээрэ гэжэ дүй дүршэл харуулна ха юм. Жэшээнь, агитбригадынхид үбһэшэдтэ ерээд, залхуурдаг—мүр дээрэ һуужа сагаа үнгэргэдэг гү, али машина техникээ эбдэдэг хүнүүдые фотоаппарадаар буулгаад молни гаргахада яанаб. Энэ талаар Эрхирэгэй совхоздо мүртэй юумэн хэгдэнэгүй. Үбһэндэ ороод, недели шахуу болоторнь зарим звенонуудта газетэ абаашадаггүй байба. Юрэнхы дээрээ эндэхи үбһэшэдэй дунда юушье хэгдэнэгүй гэжэ болохогүй. Партиин Загарайн райкомой хүдэлмэрилэгшэд нүхэд Климашевский, Гергенов гэгшэд үбһэшэдэй звенонуудаар ябажа, уласхоорондын байдал тухай лекци уншаһан, хүн зониие һонирхуулһан байна. Иимэ лекци, хөөрэлдөөнүүдые ходо шагнажа ябаа һаа, һайн байна гэжэ нүхэр Очиржаповай звеногойхид мэдүүлнэ. Добо Ёнхорой, Ацагадай библиотекэнүүдэй библиотекэрьнүүд номуудаа абаад үбһэшэдтэ ябана. Эндэ дутуу юумэниинь гэхэдэ, хурса добтолхы шэнжэтэй соёлой хүдэлмэри ябуулагданагүй. Илангаяа эндэ, Эрхирэгэй совхоздо журам эбдэхэ, элдэб муухай аяг аашa гаргаха ябадал үзэгдэнэ. Олон хүн үбһэндэ гаранагүй гэжэ суглаа хураал дээрэ хэлсэжэ байхынгаа орондо шог-сатира зэбсэг болгон политическэ агитацида хэрэглэбэл дээрэ байха һэн.

Залхуу зайрангуудые эрид хурсаар шүүмжэлэн, «халаахай» «молни» гэхэ мэтэ шорон шог гаргажа, соёлой хүдэлмэридэ техническэ хэрэгсэлнүүдые үргэнөөр хэрэглээ һаа, үрэ нүлөөтэй, ашатай туһатай байха һэн. Энэ талаар совхозой партком бодомжолжо үзөөгүйнь гэмшэлтэй. Эдэнэр Онохойн модоной комбинадһаа концерт табиха бригадынхидай ерэхые хүлеэгээд лэ һууна.

Юрэнхыдөө соёлой хүдэлмэриин онол арга һайжаруулха, илангаяа нүүдэл агитбригаданүүдай-автоклубуудай хүдэлмэри һонирхолтой, тодо, дэлисэтэй, аша үрэтэй болгохо тухай бодомжолхоор саг ерээ. Үсөөн хүнүүдтэй багахан концертнэ бригаданүүдай табижа ябамаар богони жанртай зохёолнууд хэрэгтэй болоно. Илангаяа мүнөө уран һайханай кружогуудай харалгын үргэлжэлжэ байһан үедэ элэ бүгэдэн тухай соёлшод—министерствэһээ эхилээд, хүдөөгэй клубай хүдэлмэрилэгшэдэй бодомжолхоор саг болоо.

Хүн зоной дунда, илангаяа мүнөө үбһэшэдэй эрилтэ хэрэглэмжэ хангахын тулада соёлшод бүхы зэбсэгээ хэрэглэн, үүсхэл оролдолго гаргаха, эдэбхитэй һайнаар хүдэлхэ зорилготой.

БурАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

ХАЛЬМАГАЙ «ТЮЛЬПАН» ГЭЖЭ ДУУ, ХАТАРАЙ АНСАМБЛИИЕ БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТААР ШАГНАХА ТУХАЙ

Аха дүү хальмаг арадай национальна искусствые Буряад ороной ашалта үргэнөөр харуулһанайнь, шадабари ехэтэй байһанайнь түлөө Хальмагай «Тюльпан» гэжэ дуу, хатарай ансамблиие Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар шагнаха.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ А. ХАХАЛОВ.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь Л. САБУРОВ.

Улаан-Үдэ, Соведүүдэй байшан
1966 оной августын 10.

ФЕДЕРАЦИ ДОТОРОО ХОЁРДОХИ ҺУУРИДА

1966 оной хоёрдохи квартал дотор болбосон түхеөрэлгэ эрхим һайнаар үнгэргэхын түлөө РСФСР-эй городуудай хоорондо дэлгэрһэн республиканска социалис мүрысөөнэй дүнгөөр РСФСР-эй коммунальна ажахын министерствын коллеги, коммунальна-ажаһуудалай предприятинуудай профсоюзай ЦК-гай Президиум Улаан-Үдэ городто хоёрдохи һуури олгохо, РСФСР-эй коммунальна ажахын министерствын, коммунально-ажаһуулай предприятинуудай хүдэлмэришэдэй профсоюзай ЦК-гай Хүндэлэлэй грамота барюулха гэжэ тогтообо.

П. ХОРИКОВ,
РСФСР-эй коммунальна ажахын министрэй орлогшо,
И. АНИСИМОВА,
коммунально-ажаһуудалай хүдэлмэришэдэй профсоюзай ЦК-гай секретарь.

МОСКВАҺАА МЭДЭЭСЭНЭ

Н. В. ПОДГОРНЫЙ АВСТРИ ОШОХО БОЛОБО

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. В. Подгорный Австриин Республикын федеральна президент Ф. Ионасай уряалаар 1966 оной октябриин 10-һаа 17 хүрэтэр Австрида албанай хэрэгээр ошохо болоо. Энэ хадаа федеральна президент д-р Шерф гэгшын Советскэ Союзда албанай хэрэгээр ерэһэндэ харюутай аяншалга болоно.

Турциин парламентаринууд түрэл ороноо бусаба

Национальна палатын түрүүлэгшэ Феррух Бозбейли толгойлогшотой Турциин Национальна Ехэ Суглаанай делегаци албанай хэрэгээр хоёр неделиин турша соо Советскэ Союзда аяншалаа. Москваһаа гадна, Эрхүү, Сухуми болон Ленинградта айлшад хүрэһэн байна.

Турциин парламентаринууд түрэл ороноо бусахаяа августын 9-дэ Москваһаа мордоо.

— Советскэ Союзда ябаһан лэ газартамнай үнэн зүрхэнһөө, хүндэтэйгөөр угтадаг байгаа,— гээд Феррух Бозбейли мордохынгоо урда тээ мэдүүлээ. — Бүхы хараһан үзэһэн юумэмнай бидэнэртэ угаа ехэ һонирхолтой.

Турциин болон Советскэ Союзай парламентска холбоо барисаанай үргэдхэ тудам хүршэ оронуудай арадуудай хоорохдохи хани барисаан улам бэхижэхэ гэжэ найдажа байһанаа делегациие толгойлогшо элирхэйлэн мэдүүлээ.

(ТАСС).

Москвагай область таряа худалдаха түсэбөө дүүргэбэ

Москвагай областиин совхозууд болон колхозууд КПСС-эй ЦК-гай мартын Пленумэй болон партиин XXIII съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлэн, гүрэндэ таряа худалдаха (гэршүүхэгүйгөөр) түсэбөө дүүргээ. 1966 оной августын 5-най байдалаар областиин хүдөөгэй ажалшад 70 мянга гаран тонно ороһо таряа тушаан абадаг пунктнуудта оруулһан байна.

Гүрэндэ таряа худалдалга үргэлжэлһөөр.

ХАҺА СООНЬ ХУРЯАБАЛ—ҮБҺЭТЭЙ ҺУУХАШ

Буряад ороноймнай эгээл холын Хойто-Байгалай аймагта Калининай нэрэмжэтэ эвенкийскэ колхоз оршодог.

Энэ ажахы гол түлэб агнуури эрхилдэг. Тиибэшье ниитын ажахын бэшэ һалбари эндэ урагшатайгаар ябуулагдана. Таряанай газар болоод өөһэдын огород, ангай фермэтэй юм. Байгаалиин уларил хэдышье хүйтэн шэрүүн байбашье һаа, ороһото ургамалнуудые амжалтатайгаар ургуулан абадагынь һайшаамаар.

Колхозой һанаха байха юумэниинь һаалиин фермэ болоно. Эндэ хамта 18 һаагдадаг үнеэдтэй. Колхозой хүүгэдэй саад, ясли һөөр дүүрэн хангагдадаг.

Һаалиин үнеэдые тэжээлээр гүйсэд хангахын түлөө колхоз жэл бүри үбһэ тэжээл бэлдэдэг. Хэдэн үдэрэй урда тээ колхоз үбһэ хуряалгадаа жэгдэрэн ороо һэн. Сабшалангайнь газар Дээдэ-Ангара гэжэ мүрэнэй олтирог, тохой булангаар оршодог. Эндэһээ жэл бүри бараг һайн ургаса хуряажа абадаг юм. Зарим газарһаань гектарай 10—12 центнер һайн шанартай үбһэн абтадаг. Энэ жэлдэ колхоз һаалиингаа фермэдэ 2400 центнер үбһэ хуряаха түсэбтэй. Үбһэ хуряалга дээрэ 4 бригада, 2 звено ажаллана. Коммунист болон комсомолшуудһаа бүридэһэн бригадые колхозой партийна организациин секретарь А. В. Гладких хүтэлбэрилнэ. Энэ бригадада партийно-комсомолой бүлэг эмхидхэгдээд амжалтатайгаар ажаллажа байна. Түрүүшын хэдэн гектар сабшагдажа, олон тоото бухалнууд аржын табигдажа захалаа.

Зураг дээрэ (Зүүн гарһаа): үбһэшэдэй бригадын бригадир И. А. Кузнецов, колхозой партийна организациин секретариин орлогшо Н. П. Плотников, хажууршан Б. Е. Агдыреев гэгшэд хөөрэлдэжэ байна.

О. БЕРЕЗКОВОЙ фототекст.

АЛЦАГ НЮТАГАЙ ТҮРҮҮШҮҮЛ

ХОТОГОР. Хотогор нуга газарта ямарханшье сагта үбһэн һайн ургадаг гээд хэлсэдэг. Тэрэншье зүб. Юуб гэхэдэ, хотогор газар хадаа шиигтэй байдаг ха юм. Юу хэлэхэб даа, энэ жэл хэды бороотойшье һаа, хүнэй һанаһанда хүрэхөөр ургаса гараагүй.

Алцагай отделениинхид жэл бүри энэ газарһаа бараг һайн ургаса хуряажа абадаг һэн.

Ургасынгаа дан һайн бэшэшье һаань, шугы бургааһан, булан тохойгоор адхашье үбһэ үлөөнгүй сабшажа, хуряажа байһан һаалиин фермын үбһэшэдэй эршэтэ ажалые магтахаар. Энэ бригадые Николай Татарников хүтэлбэрилдэг. Хамта 15 хүн ажаллана. Хэдыхэн үдэрэй туршада 250 центнер үбһэ хуряажархёо. Һурилһэн сомооень харахада сэдьхэл ханамаар. Далан таба наһатай Цыдып Цыренович Цыреновэй нюруулһан һүринүүд гээшэ. Энэ үбгэжөөлэй хэхэ ажал тон ехэ. Сомоо нюруулха, хажуур дабтаха, хомууд, тоног заһахаһаа эхилээд, ажал юу мундахаб даа. Бригадын гэшүүд богонихон болзор соо үбһөө хуряажа, отделениингээ малда бардам хүрэхэ тэжээл бэлдэхээр хараална.

А. ЦЫРЕНОВ.

Зэдын аймагай
Торнин совхоз.

ҺАЙШААНАБДИ, ДЭМЖЭНЭБДИ

Хүдэриин совхозой Дунгын бригадын үбһэшэдэй хандалга соо ниитынгээ малда һайн шанартай үбһэ тэжээл бэлэдхэхые оролдожо байһан хүсэлынь ойлгосотой. Энэ хүсэлэйнь саана үбһэ хуряалгые һайн бэлэдхэлтэйгээр эхилжэ, богонихон болзор соо түгэсхэхөөр шиидэнхэй байһыень харанабди.

Манай звенодо 12 хүн тоологдоно. Сэлэнгынгээ аймаг дотор үбһэ хуряалгын ажалые богонихон болзор соо дүүргэхэ үүсхэл бидэ гаргаа һэмди. Дунгынхидай хандалга уншаад байхадаа өөһэдынгөө арга боломжонуудые хаража үзөөд, социалис уялгаяа шэнэлээбди.

Манай звено 1040 центнер үбһэ бэлэдхэхэ түсэбтэй һэн. Дунгын үбһэшэдэй хандалгые зүбшэн хэлсээд, шугы бургааһа түнхин, ойн соорхойнуудые сабшажа, 1300 центнер үбһэ хуряахаар шиидээбди.

Звеногоймнай гэшүүд үдэрэйнгөө нормо үлүүлхые эрмэлзэнэ. Тиигэжэ богонихон болзор соо түсэблэгдэһэн үбһөө хуряажа, социалис уялгаяа бэелүүлхын тула оролдожо байнабди.

Звеногой үмэнэһөө гар табигшад:

С. ЛЫКШИТОВ,
А. ЦЫДЕНОВ,
Сэлэнгын аймагай «Эрдэм» колхозой үбһэшэдэй звеное даагша звеногой гэшүүд.

КОММУНИСТЫН ЗВЕНО

Ниитын малда тэжээл бэлэдхэхэ хаһа оронхой. Энэ жэлдэ үбһэ хуряалгын хүдэлмэриие богони болзорто үнгэргэхэ зорилго табиһан «Дружба» колхозой гурбадахи бригадынхид ажалаа бүтээсэтэйгөөр эмхидхэнэ. Үбһэшэдэй дунда дэлгэрһэн мүрысөөндэ коммунист Константин Павлович Богидаевай хүтэлбэрилдэг звено шалгарна. Эндэхид үбһэ хуряалгын түрүүшын үдэрһөө халаанайнгаа даалгабариие хододоо үлүүлэн дүүргэнэ. Звеногой механизаторнууд Д. А. Богидаев, И. М. Сидинкин, А. И. Перевалов гэгшэд ажалдаа үльгэр жэшээ харуулжа ябадаг.

Нёдондо тус звено үбһэ хуряалгада түрүү ябагша һэн. Мүнөө жэлдэ урданайнгаа суу солые алдангүй, һайнаар ажаллахын түлөө оролдожо байнад.

Н. ПЕТРОВ.

Бэшүүр.

САГАЙ ЭРХЭЭР АРАД ЗОНДОО АЛБА ХЭХЭ!

СССР-эй эд хэрэглэгшэдэй кооперациин түлөөлэгшэдэй VII съезд

Манай ороной худалдаа наймаанай ехэ һонин боложо, августын 9-дэ Москвада, Кремлиин ехэ ордон соо СССР-эй эд хэрэглэгшэдэй кооперациин түлөөлэгшэдэй VII съезд нээгдэбэ. Кремлиин ехэ ордон соо суглараһан айлшадай дунда хариин дүй шахуу ороной худалдаа наймаанай организацинуудай түлөөлэгшэд бии.

Съездын хүдэлмэридэ нүхэд А. П. Кириленко, К. Т. Мазуров, Д. С. Полянский, Ф. Д. Кулаков, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй гэшүүн А. И. Микоян, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо В. Э. Дымшиц, КПСС-эй ЦК-гай худалдаа наймаанай болон ажаһуудалай хангалгын талаар таһагые даагша Я. И. Кабков гэгшэд, СССР-эй министрнүүд хабаадана.

Зүбшэхэ асуудалнууд батлагдана:

— Центросоюзай правлениин тоосоото элидхэл болон эд хэрэглэгшэдэй кооперациин саашадаа хүгжэхэ зорилгонууд.

— Центросоюзай шалгалтын комиссиин тоосоото элидхэл.

— Центросоюзай соведые, Центросоюзай правлениин түрүүлэгшэ болон гэшүүдые, Центросоюзай шалгалтын комиссиин түрүүлэгшэ болон гэшүүдые һунгалга.

КПСС-эй ЦК-гай секретарь Ф. Д. Кулаков СССР-эй эд хэрэглэгшэдэй кооперациин түлөөлэгшэдэй долоодохи съездэ КПСС-эй Центральна Комитедэй СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй эльгээһэн амаршалгые тунхаглаба.

Нэгэдэхи асуудалаар Центросоюзай правлениин түрүүлэгшэ А. П. Климов элидхэл хээ.

Съездэмнай КПСС-эй ЦК-ай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй эльгээһэн амаршалга хадаа,—гэжэ нүхэр Климов хэлэбэ,—манай социалис гүрэндэ худалдаа наймаанай хэрэгтэ ямар ехэ анхарал табигдажа, хото, хүдөө нютагуудай хоорондохи экономическа харилсаа холбоое хүгжөөхэ, үргэдхэхэ хэрэгтэ, совет арадай байра байдалые һайжаруулха хэрэгтэ туһа нэмэри оруулжа байһан эд хэрэглэгшэдэй кооперациин ажал ябуулгые үндэрөөр сэгнэгдэдэгые гэршэлнэ.

Худалдаа наймаанай талаар гол зорилгонууднай КПСС-эй XXIII съездын шиидхэбэринүүд соо тодорхойлогдонхой, гэжэ элидхэлшэ тэмдэглэбэ. Кооперациин түрүүшын ээлжээнэй зорилгонуудай нэгэн юуб гэхэдэ, хүдөө нютагуудта хүн зониие худалдаа наймаагаар һайнаар хангаха хэрэг болоно. Энэ талаар 351 мянган худалдаа наймаанай предприятинууд, 60 мянга гаран столово, кафе, ресторанууд ажаллажа байнхай. Мүнөө хүдөө нютагуудта эд бараанай эрьесэ городойхиһоо үлүү болоожо байна.

Үнгэрэгшэ долоон жэл соо түлэб хүдөө нютагуудай хүн зониие хангажа байдаг эд хэрэглэгшэдэй кооперациин худалдаа наймаан 69 процентээр, городой—56 процентээр дээшэлээ. Үнэ сэн ехэтэй, шанар һайнтай элдэб эд зөөри, соёл гэгээрэлэй, ажахын шухала эд бараанууд ехээр худалдагдадаг болоо.

Хүдөөгэй магазинуудта мебель, холодильнигууд, хубсаһа угааха машина болон бусад ажаһуудалай машина техникэ олоор эльгээгдэдэг болоожо байна. Тиигэбэшье худалдаа наймаанай хүгжэлтэ арад зоной олзо доходой ургалтаһаа үшөөл гээгдэжэ ябанхай. Промышленностиин хүсэд хүрэхөөр гаргажа байһан эд бараанууд магазинуудта зарим ушарнуудта оронгүй байдаг. Энэ хадаа хүн зоной эрилтые һайнаар мэдэдэггүйһөө болоно. Ороной зарим нютагуудта жэжэ худалдаа наймаан, илангаяа нүүдэл наймаан муугаар ябуулагдана. Энэ ушарһаа хүдөө нютагуудай хүнүүд хэрэгтэй эд бараагаа абахын тулада али олон город ерэхэ ушартай болоно.

Худалдаа наймаанай культурые дээшэлүүлхэ хэрэгтэ элидхэлшэ онсо тогтобо.

Худалдаа наймаанай материально-техническэ баазые бэхижүүлхэ

(Үргэлжэлэлынь 3-дахи нюурта).

Жэлһээ жэлдэ Чисаанын совхозой (Хоринн аймаг) ажахын тоосоондо ороһон хонишодой бригаданууд үбһэ тэжээл өөһэдөө сабшажа абадаг юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Эндэхи хонишодой нэгэ бригадын үбһэшэд (баруун гарһаа) А. Шалуев, Е. Шалуева, Ц. Найданова, Ц. Доржиева гэгшэд Шэнэһэтэдэ үбһэеэ сабшажа байна. Эдэнэр үдэрэй 1 га 70 соото хүрэтэр сабшана.

З. ВЕСНИНАГАЙ фото.

ЭХИН ОРГАНИЗАЦИ—ПАРТИИН ҮНДЭҺЭ ҺУУРИ

ТҮРҮҮ ҮҮРГЫЕНЬ ДЭЭШЭЛҮҮЛНЭ

МАНАЙ партийна организацийн бүридхэлдэ байдаг 170 коммунистнуудай 65-ниинь модо бэлэдхэлэй гол мэргэжэл болохо трактористнуудаар, модо отологшодоор, бага комплексно бригадануудые даагшадаар, паровозой машинистнүүдээр хүдэлнэ. 17 коммунистнууд мастернуудаар ажалладаг. Бэшэниинь хүтэлбэрилхы тушаалтад, мэргэжэлтэд, багшанар болоно. Ондоогоор хэлэбэл, леспромхозой 11-дэхи хүдэлмэришэн бүхэн партиин гэшүүн.

Ажал хүдэлмэрidэнь, ниитын ажабайдалда коммунистнуудай түрүү үүргэ дээшэлүүлхэ тушаа саг үргэлжэ анхаржа байха эрилтэ КПСС-эй Устав партийна организацинуудай үмэнэ табина. Энэ хадаа партиин гэшүүн болон кандидадуудые хүмүүжүүлгын шухала зүйлнүүдэй нэгэн болоно бшуу.

Тиимэһээ леспромхозой партийна комитет, цехүүдэй партийна эхин организацинууд коммунистнуудые үйлэдбэри дээрэ зүбөөр хубаарилан табиха, тэдэнэй түрүү үүргынь дээшэлүүлхэ, партиин гэшүүнэй нэрэ хүндые үндэр дээрэ үргэжэ ябаха хэрэгтэ гол анхарал хандуулна. Мүнөө предприятимнай алишье участогта ошожо харабалтнай коммунистнууд ажаллажа байха. Хэрэгтэй болоходо, коммунистнуудые эндэ тэндэ табиха асуудал леспромхозой дирекцитэй зүбшэгдэжэ шиидхэгдэдэг болонхой.

Леспромхознай хэдэн жэлэй туршада «Забайкаллес» комбинадай предприятинуудай дунда гээгдэжэ ябаһан предприяти юм. Гүрэнэй түсэб даабари дүүргэгдэхэ юумэ гэжэ байхагүй, продукциин үнэ сэн ехэ. Иимэ бэрхэшээлтэй эрхэ байдал коммунистнуудаймнай, мүн бүхы коллективэйшье һанал зобоодог байгаа. Захиргаанай талаар абтаһан зарим тэды хэмжээнүүд горитой үрэ дүн үгэдэггүй һэн.

Ажахын хүтэлбэрилэгшэдтэй, өөһэдынгөө эдэбхитэдтэй зүбшэжэ үзөөд, гүрэнэй түсэб дүүргэлтын талаар гээгдэлһээ хайшан гэжэ гарахаб гэһэн асуудал коммунистнуудай хамтын суглаан дээрэ табигдаһан байгаа. Үйлэдбэриин шухала участогуудай хүтэлбэриие бэхижүүлхэ, ажал хэрэгээ һайн мэдэхэ коммунистнуудые, мэргэжэлтэдые эльгээхэ шиидхэбэри абтаа.

Энэ партийна суглаанай шиидхэбэри бэелүүлэн, шухала хэмжээнүүд абтаһан байна. Бэрээнэй модо бэлэдхэлэй пунктын начальнигаар коммунист Г. В. Усманов эльгээгдэбэ. Анхан ОРС-ын начальнигаар хүдэлжэ байһан партиин гэшүүн В. В. Пруидзе Бэшүүрэй пункт даажа абаһан байна. Энэмнай манай леспромхоздо эгээн томониинь болохо юм. Тэрэнэй байдалһаа бусад гурбан модо бэлэдхэлэй пунктнуудай хүдэлмэри дулдыдадаг. Хүн зонтой хүдэлжэ шадаха дүй дүршэлтэй болоһон нүхэр Пруидзе пунктын партийна эхин организацитай суг хамта ажаллажа, богонихон болзорто ехэхэн хубилалта хэжэ шадаһан байна. Гол түлэб анхаралаа түрүү дүй дүршэл нэбтэрүүлгэдэ, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ талаар хэрэглэгдээгүй байһын арга боломжонуудые элирүүлгэдэ хандуулна. Мүнөө энэ пункт социалис мүрысөөндэ түрүү һуури эзэлжэ ябана.

Леспромхозой хүдэлмэриин гол звенонь бага комплексно бригаданууд болоно. Тэдэнэйл хүдэлмэриһөө бүхы коллективэй ажал хэрэг дулдыдадаг ха юм. Тиимэһээ манай хүршэ Хандагатайн леспромхозой нүхэр Кудряшовой хүтэлбэрилдэг бага комплексно бригадын ажалай дүй дүршэл өөһэдтөө дэлгэрүүлхэ тушаа пунктнуудай партийна организацинууд ехэхэн оролдолго гаргаһан байна. Хэдэн бригадирнууд тиишэ эльгээгдэжэ, нүхэр Кудряшовой бригадынхидтай сугтаа хүдэлжэ, дүй дүршэлынь, онол аргынь халан абаһан байха юм. Тэдэнэйнгээ леспромхоздоо бусажа ерэхэдэнь бусад бригадануудаа тэдэндээ асаржа, шэнэ онол аргатайнь танилсуулаабди.

Эдэ бүгэдын аша үрэ элитэ харагдажа эхилээ. Урдань манай леспромхоздо һарадаа 2000, тэрээнһээ дээшэ кубометр модо бэлэдхэдэг нэгэшье бага комплексно бригада байгаагүй юм. Харин мүнөө хоёр мянганай даабариие үлүүлһэн бригаданууд олон. Нэн түрүүндэ энэ зорилгые коммунистнууд М. И. Родванскиин (Шабарай пункт), Н. П. Таюрскиин (Бэшүүрэй модо бэлэдхэлэй пункт), А. А. Шатовай (Бэрээнэй пункт) хүтэлбэрилдэг бага комплексно бригаданууд дабажа гараа бэлэй. Коммунистнуудай жэшээгээр бусадшье олон бага комплексно бригаданууд хоёр мянгатанай тоодо орожо шадаба. Тэрэ тоодо нүхэд Н. М. Шадринай, В. Д. Голдобиной болон бусадай бригаданууд оролсоно.

Модо бэлэдхэлгэ дээрэ түрүү дүй дүршэл дэлгэрүүлхэ хэрэгтэ леспромхозой дирекци, партком болон хүдэлмэришэдэй комитедэй эмхидхэн үнгэргэһэн коммунис ажалай ударнигуудай слёт зорюулагдаһан байгаа. Слёдто хабаадагшад Шабарай модо бэлэдхэлэй пунктын бага комплексно бригадануудай хүдэлмэритэй танилсажа, хараһан үзэһэн һайн юумэеэ өөһэдтөө хэрэглэхээр шиидэһэн юм.

Эдэ болон партийна организацинуудай бэелүүлһэн бусад хэмжээнүүд леспромхозоймнай гээгдэлһээ гараха хэрэгтэ нилээд нүлөөлөө гэбэл алдуу болохогүй гэжэ һанагдана. Тиигэжэ үнгэрһэн жэлдэ бидэнэр түрүүшынхеэ гүрэнэй түсэб үлүүлэн дүүргэбэбди. Мүн модо бэлэдхэхэ хахад жэлэй түсэб болзорһоо урид дүүргэгдэбэ.

Ниитын ажабайдалда, үйлэдбэри дээрэ коммунистнуудай түрүү үүргэ дээшэлүүлгэ парткомой, партийна эхин организацинуудай анхаралда ходоодоо байһаар. Энэ асуудал тусгаар партийна суглаан дээрэ зүбшэгдэһэн юм. Түрүүн ехэхэн бэлэдхэл хэгдээ. Парткомой гэшүүд пункт, участогуудаар ябажа, коммунистнуудай хүдэлмэритэй, өөһэдынь ажабайдалтай болон ажаһуудалтай танилсаһан байха. Тус суглаан ехэ эдэбх... тэйгээр үнгэржэ, шангаха... шүүмжэлэл гараһан байна.

Жэшээлхэдэ, партийна ком... тедэй гэшүүн коммунист Соб... лев партийна организациин х... дэлмэридэ һулаар хабаадал... на, Улаан-Үдөөр ябахадаа хул... ган ябадал гаргажа, милици... ороһондоо хурсаар шүүмжэлү... жэ, парткомой гэшүүнһээ га... гагдаһан юм. Мүн бусад зари... нүхэдтэшье яһала юумэн хүр... һэн байха.

Коммунистнуудай түрүү үү... гэ дээшэлүүлхэ, партиин гэшү... нэй нэрэ зэргые үргэхэ тала... булта юумэн хэгдээ гэхын ар... гүй. Энэ ушарта зарим тэды а... жалта туйлагдабашье, шиидх... дээгүй асуудалнууд, дутуу ду... да зүйлнүүд үшөөшье бии. За... рим нүхэднай КПСС-эй Устав... эрилтэ хүсэдөөр дүүргэнэгү... ажалай болон партийна жур... эбдэхэ ушар үзэгдэһөөр. О... хон хүтэлбэрилхы тушаал... коммунистнар ажалшадай ду... хүмүүжүүлгын хүдэлмэри... һулаар хабаадалсана.

Эдэ болон бии байһан бус... дутагдалнуудаа дары усадха... коммунистнуудай эдэбхи үүс... лые улам бадаруулжа, үйлэдб... ридэ партийна нүлөөгөө бү... шангадхаха зорилго табигда...

Н. ТЮТРИН,
Шулуутайн леспромхозой парткомой секретарь.

БУРУУНУУД БУЛШАНТАЙ

ҮДЭ ГОЛОЙ эрье зүбшаад, бүри саана хадын боори туласа нэмжыгшэ талаар хэдэн бүлэг үхэрнүүд зохидоор жиигаи бэлшэнэ. Үдхэн ногоондо садаһан зарим малнуудынь гол дээрэ ерэжэ уһалаад, дахин эдеэлжэ ороно.

Малай бэлшээри дээрэ хүрэжэ ерэхэдэмнай эгээл үдэ шахажа байгаа. Эрхирэгэй совхозой хоёрдохи отделениин зоотехник Лидия Владимировна Турлай малшан Мария Васильевна Чумакова хоёр малаа шэгнэжэ дүүргээд, тэрэнээ тооложо байба. Энэ гүүртын зунай байра байдал яһала һайнаар түхеэрэгдэнхэй. Үдэрэй ехэ халуунда, аадар бороодо үхэрнүүдые оруулха дээрээ хушалтатай уужам хорёо бии. Малшадай өөһэдынь гэр баһал ямаршье хура бороодо дуһаалхагүй шифер хушалтатай, досоогоо сэбэр. Үхэр малайнь эдихэ дабһан, хужар эндэ зохид газарта хадагалаатай, хушаатай.

— Үнгэрэгшэ июль соо яһала һайн хүдэлөө байнат. Бүхы 115 буруунуудтнай тус бүридөө шэгнүүрээ суудхын 630 граммаар нэмээгээ,—гэжэ зоотехнигэй хэлэхэдэ, малшан Мария Чумакова иигэжэ нэмэнэ:

—Августда малнай бүри һайса таргалха байха. Юуб гэхэдэ, июль соо хура бороо орожо, ногоон һаянай һайжаржа байна ха юм.

Тус гүүртэдэ Саша Овсянкин Слава Балаганский хоёр багахан хүбүүд мал адуулалсадаг юм.

—Эдэ хоёр хүбүүдые намда туһалагшадаар үгэхэдэнь би түрүүн ехэ голоо хүм. Эдэ хүбүүд юун ёһоор түүшатайгаар мал адуулжа шадахаб даа гэжэ һанааб. Теэд Саша Слава хоёрни хэнһээшье дээрэ, хүнэй үгөөр, залхуугүй, бэрхэ хүбүүд байгаал,—гэжэ Мария Васильевна магтана.

Эндэхи малшад буруунуудые бэлшээри дээрэнь шадаал һаа удаан саг соо ябуулха, һайса садхааха гэжэ оролдодог. Мүн үдэрэй 4—5 дахин голдо оруулжа уһалдаг. Малайнгаа эдимэр хомхой байһын тула бэлшээри дээрэнь ходо дабһа тараажа үгэнэ. Бэлшээриингээ ногооной дан ехэ халсагай, муу болошоторoo эдигдэшэхэгүйнь тула ходо һэлгэжэ адуулдаг.

Эмэ буруунуудые һайнаар харууһалжа, түргэн түлжүүлээд, һүтэй һайн үнеэд болгохо зорилготой.

Н. КУЧУМОВ.
Загарайн аймаг.

Карагандагай нүүрһэнэй бассейнэй «Сараньуголь» гэжэ трестын 122-дохи шахтын Л. К. Дандзбергын малтагшадай бригада 24 хүдэлмэриин үдэрэй турша соо 8,2 дүрбэлжэн метр хүндытэй 2111 погонно метр ута һабые «Караганда 7/15» гэжэ комбайнаар малтаһан байна. Энэнь дэлхэйн шэнэ рекорд болоно. Хүдэлмэришэд 31 хүдэлмэриин үдэрэй турша соо 2500 метр утатай һаба малтаха гэһэн уялга абаа. Зураг дээрэ: Л. К. Дандзбергын бригадын Василий Иванович Каубре гэгшын звено.

ТАСС-ай фотохронико.

Киргизидэ мүнөө жэлдэ гоё һайхан, һайн шанартай олон хубсаһан, гутал болон бүд гаргагдаха. Фрунзиин трикотажна фабрикада оёдолой цехэй шэнэ корпус ашаглалгада үгтөө. Эндэ эхэнэрнүүдэй костюм, плати, эрэшүүлэй самса болон дотор хубсаһа оёжо гаргаха байна. Зураг дээрэ: Фрунзиин трикотажна фабрикын оёдолой цехэй шэнэ байшан.

ТАСС-ай фотохронико.

КПСС-эй ЦК-гай сентябриин Пленумэй шиидхэбэри бэелүүлэн

АЖАХЫН ТООСООНОЙ АША ТУҺА

Түсэблэлгын шэнэ гуримда шэлжэн оролгодо бэлэн байха тухай мэдээе Улаан-Үдын автотранспортна 5-дахи ажахын коллектив дуратайгаар угтан абаһан. Тэдэнэр мүнөө энэ шухала хэрэгые бэелүүлхэ талаар эршэмтэй хүдэлмэри ябуулжа байна.

Ажахын хүдэлмэришэд городой худалдаа наймаанай организацинууд болон хэлхээ холбоое машинануудаар хангадаг ажалтай. Тэдэнэй мэдэлдэ байһан автомашинанууд наймаалагдахаар хараалагдаһан эдеэ хоолой зүйл болон промышленна эд бараа зөөжэ байдаг.

Автомобилистнүүдэй ажалда дутагдалнууд үсөөн бэшэ һэн. Ямар дутагдалнууд дайралдадаг байгааб? Нэгэдэхеэр, машинанууд дүүрэн хүсөөрөө ашаглагдадаггүй һэн. Хоёрдохёор, ашаа тээлгэ болон буулгалгын үедэ автотранспорт удаан саг соо миин зогсошоод байһан. Гурбадахяар, ашаа зөөлгын хэмжээн һайнаар тодорхойлогдодоггүй бэлэй. Энэ мэтын дутагдалһаа боложо, автопарк гаргаша ехэтэйгээр ажалладаг болоһон. Үнгэрһэн жэлэй түрүүшын хахадай туршада 25 мянган түхэригэй гарза хэгдэһэн байна.

Имагтал КПСС-эй ЦК-гай сентябриин Пленумэй (1965) һүүлээр хубилалтанууд боложо эхилһэн. Түсэблэлгэ болон хүдэлмэришэдые экономическа талаар урмашуулха шэнэ гуримда шэлжэн оролго тухай партиин хараа бодолнууд автотранспортнигуудай эдэбхи үүсхэл бадаруулһан.

Автотранспортна 5-дахи ажахын коллектив түсэблэлгын шэнэ гуримда орохо хэрэгтэ Пленумэй һүүлээр шууд бэлдэжэ захалаа. Хүн бүхэнэй али зэргээр хүдэлжэ байһые, автопаркын ямараар ашаглагдадаг ушарые, предприятиин экономическа ямар арга боломжонуудтай байһые шэнжэлэн үзэхэ зорилгоор тусгаар 4 комисси эмхидхэгдэһэн байна.

Түсэблэлгын шэнэ гуримда орохын тула автотранспортнигууд илангаяа ашаг туһа ехэтэйгээр ажаллаха ушартай болоһон. Гаргаша багатайгаар, олзо доход ехэтэйгээр ажаллахын түлөө тэмсэл автоколонно бүхэндэ ажахын тоосоо нэбтэрүүлгээр эхилһэн гээшэ. Энээнэй ашаар автомобильна ажахын хүдэлмэриин экономическа үрэ дүнгүүд нилээд һайжараа. Мүнөө бүхы автомашинануудынь ажахын тоосоондо оруулагданхай.

Машина бүхэнэй бүтээсэ ехэтэйгээр ашаглагдадагые, жолоошодой ажалай амжалта харуулдаг тусгаар таблицанууд зохёогдонхой. Эдэ таблицанууд рейсэй туршада хэгдэһэн ажалые иимэнүүд баримтануудаар тодорхойлон харуулна: автомашинын гүйдэлэй коэффициент, харгын хэмжүүр болон шанар, ашаанай шэгнүүр, гаргашалагдаһан түлишэ, тоһоной хэмжээн ба бусад гаргаша, заһабарилгын хүдэлмэри болон жолоошоной абадаг салин.

Иимэ таблицатай танилсаһан жолоошон бүхэн рейсэй ашаг туһатайгаар гү, али гарзатайгаар хэгдэһэниие эли тодоор мэдэрдэг байна. Ямар шалтагаанһаа хэнһээ үлүү гарза хэгдээб гэһэн асуудалда энэ таблица мүн лэ тодорхой харюу үгэдэг.

Олзо доход ехэтэйгээр ажаллахын түлөө мүнөө жолоошон бүхэн тэмсэжэ байна. Тус хэрэгые хүтэлбэрилхэ талаар экономическа шэнжэлэлгын ниитын бюро илангаяа ехэ үүргэ дүүргэнэ.

Хилээмэ баридаг 6-дахи заводһоо городой магазинуудта хилээмэ болон талханай зүйл зөөдэг машинанууд гарза ехэтэйгээр ашаглагдадаг байһан.

Экономическа шэнжэлэлтын ниитын бюро худалдаа наймаанай болон эдеэ хоолой промышленностиин министерствэнүүдтэй хамта энэ ушарай ямар шалтагаанһаа тохёолдодог байһые элирхэйлбэ. Хилээмэнэй заводой үйлэдбэриин бүтээсэ багатай дээрэһээ машинанууд ажалгүй зогсошодог байба. Гансахан автомашинын ажалгүй миин байхада минута бүридэ 30 шахуу мүнгэнэй гарза хэгдэдэгынь тодорбо. Ганса бэшэ, харин олон автомашинын 15—20 минутын туршада миин байха ушарһаа хэдэн зуугаад түхэригэй гарза автомобильна ажахыда тохёолдуулагдана.

Энэ дутагдалые усадхаха зорилгоор 12 автомашинын орондо 8 автомашина хилээмэнэй завод уруу эльгээгдэдэг болоо. Ажалайнь ябасые харуулжа байдаг тусгаар график зохёогдонхой.

Автотранспортна 5-дахи ажахын хүтэлбэрилэгшэд участок бүхэнэйнгөө ажалай хэмжээе, хүн бүхэнэйнгөө шадабари хабые шэнжэлжэ үзөөд, инженерно-техническэ хүдэлмэришэд болон алба хаагшадайнгаа тоо 8 хүнөөр үсөөн бол-[illegible] ашаар һара бүридэ 11 мянган түхэриг салингай мүнгэн арьбалагдажа, шагналай фонддо оруулагдаба.

Хүдэлмэришэдые материальна талаар урмашуулха зорилгоор шагнал үгэлгын шэнэ гурим автотранспортнигуудай ажахыда нэбтэрүүлэгдэжэ байна.

Түсэбөө үлүүлэн дүүргэһэнэй түлөө үгтэдэг гол шангай хажуугаар хэдэн шангууд бии болгогдоо. Жэшээлхэдэ, машинануудые олоор заһабарилжа ашаглалгада үгэһэнэй түлөө салингай 2 процент нэмэжэ түлэгдэнэ; ашаа зөөлгын коэффициентые дээшэлүүлгын процент бүхэнэй түлөө нэмэлтэ түлбэри үгтэнэ гэхэ мэтэ.

Ажахын тоосоондо ороһоной ашаар автотранспортнигууд яһалахан амжалта туйланхай. Нёдондо жэлэйхитэй жэшээлбэл, автомашина ашаглалгын коэффициент 3 процентээр, часай тарифаар хүдэлдэг автомашина бүхэнэй бүтээсэ 5,5 процентээр дээшэлээ. Ашаа зөөлгын сэн илангаяа хямдаржа, ажахын олзо доход ехэ болоо. Хэрбээ нёдондо жэлэй хахад соо 20500 түхэригэй гарза хэгдэһэн байбал, энэ жэлэй түрүүшын хахад соо 13.708 түхэригэй олзо доход оруулагдаа. Хүдэлмэришэн бүхэнэй салин хүлһэн 4 процентээр, ажалайнь бүтээсэ 9,8 процентээр дээшэлээ.

Ажахын тоосоон түсэблэлгын шэнэ гуримда шэлжэн оролгын шухаг шатануудай нэгэн болоно. Энэ хэрэгые автотранспортнигуудай эдэбхитэйгээр шиидхэжэ байһаниинь илангаяа һайшаалтай.

Мүнөө автотранспортна 5-дахи ажахынхид ажал хүдэлмэреэ шэнэ ёһоор эмхидхэлгын хаһа сагта бэлэн болонхой. Тэдэнэр экономическа хубилалтануудые дары түргэн бэелүүлхые оролдон, эдэ үдэрнүүдтэ бүхы арга боломжонуудаа дахин дахин шэнжэлэн үзэжэ байна

Д. ДАМБАЕВ,
манай тусхай корр.

ХҮСЭҺЭНДӨӨ ХҮРЭХЭ БАЙХАБДИ

Бидэнэй заншалта һайни... Барилгашадай үдэр хоног... ойртожо байна. Ажалай эрхи... жалтануудаар энэ һайндэрые... хые оролдон барилгашад хү...

Минниишье хүтэлбэрилдэг... хын тоосоото бригадынхид ту... рысөөндэ хамсы шуулсан ор...

Бидэ май һара соо Сэлэ... целлюлозно-картонно комби... уһа сэбэрлэлгын түхеэрэлгэ... жа эхилээ һэмди. Байгалай... арюун тунгалаг байлгаха хэ... энэ барилгын шухаг үүргэ ду... хэ байһаниинь эли. Ушар ии... бригадынхид барилгаяа... соонь, эрхим шанартайгаар т... хэхые оролдоно.

Манай бригадын гэшүүн... барилгын ямаршье ажал дам... даха. Тиимэһээ ажалнай һа... гөөр, бүтээсэ ехэтэйгээр ябаа...

Целлюлозно-картонно ком... дай уһа сэбэрлэлгын түхеэ... барилгаар мүнөө дээрээ бид... бүтээгээд байнабибди? Уһые... дохёо сэбэрлэлгын 3 резерв... (тус тустаа 2500 кубометр... таамжатай) оёор малтагдажа,... кубометр түмэр бетон хуш...

Дүрсагдаһан амжалта ю... дулдыдааб? Бригадымнай ал... тодорхой һайнаар эмхидхэ... ушарһаа барилгашан бүх... мүнөөдэр, үглөөдэр болон са... хи үдэрнүүдтэ ямар ажал... биб гэжэ һайса мэдэхын... тусгаар даабари абадаг байна... на хүн бүхэмнай барилгын... шье ажал хэжэ шадахал б... тула даажа байһан техникэ... тээсэ ехэтэйгээр ашагладаг т...

Үгтэһэн даабариие эрхим... наар, болзорһоо урид дүүргэ... түлөө барилгашадта мүнгэн... барюулагдажа, тэдэниие... ехээр зоригжуулдаг байха юм... шээлхэдэ, манай бригад... һүүлэй хоёр һарын туршала... түхэриг шан абаа.

Ажалаймнай бүтээсэ үшөө... һөө дулдыданаб? Бригадым... шүүдэй хани халуун нүхэ... «Бүгэдэ нэгэнэйнгээ түлөө,... бултанайнгаа түлөө!» гэһэн... гурим баримталан ажалла... Ажалай дүй дүршэлөөр бая... нэй хүдэлмэришэд залуу... барилгын элдэб мэргэжэл... һургаха талаар ехэ хүд... ябуулна. Тиимэ нүхэд тухай... хэ болоо һаа. Валентин Пав... Неуступов, Иван Данилович... нов, Иосиф Васильевич Ерм... Павел Мануилович Овчин... болон бусад.

Хүдэлмэридэмнай элдэб... асуудалнууд нэгэтэ бэшэ гар... Тэдэниие дары түргэн шии... хэрэгтэ прораб Юрий Михай... Пашков, залуу мастер Ли... Якушева гэгшэд эдэбхитэй... хабаадажа, барилгын хүдэ... эмхидхэлсэжэ байдаг. Тэдэнэй... һаламжын ашаар бидэнэр о... жоруулгын шэнэ арга үйлэд... дөө нэбтэрүүлэн, ажалайнгаа... сые нилээд түргэдхэдэг гээш...

Мүнөө бригадамнай Барил... дай үдэрые угтуулан, түсэбөөр... раалагдаһан даабаринуудаа ү... һайнаар дүүргэхые шиидэ... Хүсэһэндөө хүрэхэ байхабди... гэхэдэ, ажалнай мүнөө бүх... ехэтэйгээр ябуулагдажа байн...

Е. КЛИМЕНКО
8-дахи СМУ-гай ажахын тоосоото бригад... даагша

ЛВРЗ-гэй хэб бэлэдхэлэй ... соо мебель дархалалгын тус... участок эмхидхэгдэнхэй. Энд... дошо дархан Владимир Мат... уран шадабаряараа илангаяа ... гарна. Энэ нүхэрнай комму... ажалай ударник, участогай пр... союзна хэрэгүүдые эдэбхитэй... ябуулагшадай нэгэн.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: модошо дар... Владимир Матюхин шэнэ чер... той танилсажа байна.

Ф. СОРОКИНОЙ фото...

УЛААГТАДА БОЛОҺОН УУЛЗАЛГА

ЭЛДИН Яруунаар ябаха үедөө ушаралта нэгэ уулзалга тушаа блокнот дээрээ бэшэжэ абаһан байгааб. Мүнөө тэрээн тухайгаа тобшохоноор тогтохом.

...Улаагта ошоһон харгы улаагай харгы бэшэ юм. Энэмнай Эгэтын «Дружба» колхозой хоёрдохи бригадын холын бэлшээринүүдэй нэгэн юм гээд тодолоё. Хүхын дуунай үеэр Дашын Жамсатан гэр бүлөөрөө Анюутын булагһаа алад саашаа—бэлшээриин һайниие бэдэрээд ябашадаг.

Мүн энэшье жэлдэ тэдэнэр 143 толгой бүрүү, хашарагуудые тушаажа абаад, тэдэнээ булшан, гадартай болгохын зорилгоор эндэ, Улаагтада зөөжэ ерэнхэй.

Харгымни хани—колхозой главна зоотехник Бадма-Цырен Санжимитыпович Цыдендамбаев Улаагта орожо ябахадаа, иигэжэ хөөрэбэ гээшэ:

— Нүхэр, шагналши, Жамсатан гээшэмнай минии мэдэхын малша зон юм. Жамсо Дашиевич өөрөө таби һайса гараашье һаа, үшөөл хүнгэн, сарюун зандаа. Иимэ хүн Улаагтын хүндыдэ үшөөл олохон хабарнуудые угтаха байха. «Жамсо ахай, амаралтада гараха ойртоо гүт?»—гэбэлнай, уомаа хүхархадаа магадгүй. ...лхын дабаа үзэжэ ябаһан хүндэ хэды ехэ урмашуулга хэрэгтэйб даа! «Ажалай алдар габьяагай түлөө» гэһэн медаль абахадаа, тэрэ өөрөө үри хүүгэдһээшье дутуугүй ехээр урмашаа, баясаа ёһотой.

...Улаагтын хүндые мотоциклай хороосотой хурдан гүйдэл улам дүгэлүүлнэ. Харгын хажуугаар эреэ марьян хашараг, буруунууд талын ногоо таһа зулгаан шэмхэлнэд. «Эдэл даа, Жамсатанай шахамалнууд!»—гээд, жолоошо-зоотехнигни һүрэг олон малнууд тээшэ омогтойгоор зааба.—Энэ хабартаа бороо хурын хомор ороһон дээрэһээ бэлшээришье бирагүйшэг байгаа. Тиибэшье толгой бүриин шэгнүүрые суудхэдээ 900—1000 граммаар нэмээхэ—Жамсатан иимэ уялга, зорилго абанхай. Тиигээд намар болоһон хойно эдэ шахамалнуудаа гүрэндэ тушаахадань, ажал хэһэн—аманда тоһон гэдэг энэл гүб даа. Одоол тиихэдэ,—гэхэтэйнь сасуу, «унагшал моримнай үгсэлүүр өөдэ абиртаһандаа хөхан сасан, хүхэ утаа буудасагаан, хүндөөр зүдхэбэ. Хөөрэлдөөмнайшье таһалдашаба.

«Үнэн уулзаад байхадаа, юун тухай асууха болонобиб?»—гэһэн бодолдо хатанаб. Теэд бодото дээрээ энэ хүндэтэ малшантай ушараад байхадаа, гушаад онһоо хойшо мүнөө хүрэтэр хамтын ажалда халуунаар хабаадалсажа ябаһан энэ хүн тухай үсөөхэншье үгөөр һаань, һайн домоглол бэшэһэйб гэжэ һанабаб.

Таниха, танихашьегүй нүхэдни Жамса Дашиевич тухай: «Одоо гэрэмнай хорхойдо хориггүй гэхэ гү, али аргагүй сагаан сэдьхэлтэй, ажал гэхэдэ хойшоо харадаггүй, иимэ хүн!»—гээд зарим нэгэниинь эрхы хургаа ёдойлгон харуулхашье юм.

Зоной магтаал— эрхим шагнал. Энээнһээ ехэ ямар этигэл хайра байхаб! Арадай нангин хэрэгэй түлөө ами наһаяа гамнангүй, үнэн шударгыгаар оролдобол, хэншье хадаа үндэр ямба хүндэдэ хүртэдэг лэ гээшэ ааб даа. Ушарынь гэхэдэ, жабхалан түгэлдэр совет жама ёһомнай иимэ бшуу.

Энэ хэлэһэнээ юугээр баримталхаб гэхэдэ, тэрэнэй мал ажал дээрэ үни удаан, оролдосотой һайнаар хүдэлжэ ябаһыень Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамота болон арбаадһаа нааша алтан гаршагтай магтаалай тэмдэгүүд, үнэтэ шангууд гэршэлнэ. Сааша нь Жамса Дашиевич Москва ВДНХ-да ошоһоноо, гэрэлтэ шулуун Мавзолей соо ороһоноо, газар доогуур гатта хүлэгөөр хүнхинүүлһэнээ, нэгэ үгөөр хэлэхэдэ, наһан соогоошье мартахагүй хаб даа гэхээр—заяагүй һайхан зүйлнүүдые ехэл талархан, сэдьхэлээ ханан хөөрөө бэлэй...

Жамсатан гэр бүлөөрөө ажалша бэрхэ зон гээд нютагаархинайнь хэлсэхые нэгэтэ бэшэ дуулаа һэм. Тэрэнэй хани нүхэрынь—Сэрэгмаа Данзанова—наһаарла малшан ябаһан солотой. Мүн ехэ басаганииньше (Цырен-Дулма) үдэшын һургуулида һуралсажа байгаа, түрэлхидтөө туһаласадаг, яһала шуран боложо ябаһан. Тэрэ мүнөө жэлдэ ажаллахынгаа хажуугаар арбадахиие дүүргээд, багша болохо хүсэлэнтэй.

Журналистын блокнодһоо

...Элдин Эгэтын эрьеһээ Улаагта хүрэтэр нилээдгүй холохон. Тиибэшье жэл бүхэндэ эндэ ерэжэ зуһадаг Дашын Жамсаган хаража байһан шахамалнуудаа «хабһанай даахагүй арьбантай, ханшарай даахагүй гадартай» болгохын түлөө үдэр һүниие мэдэнгүй гэхээр оролдонод шуу. Иимэл хүнүүдтэ магтаал, соло дуудалтай.

Ч-Ц. САНЖИЕВ.

ОЧЕРК

САХАЛИ ШУБУУН ЭРЬЕДЭЭ БУСАДАГ...

СТАНИСЛАВ АЖАЛДАА үмдэжэ ябаһан хубсаһаа тайлажа хаяһаар Сэлэнгэ ошохоёо түхеэрбэ. Полотенци абажа байхадань эжынь:

— Мүнөөдэр бү ошол даа. Ямар халуун хүмши. Хүдэлмэридөө хүлһэ гаратараа халуудабаш, хүйтэ абажа болохош,—гээд хүбүүнэйнгөө урдаһаа найдангяар хараад зогсобо. Тиэд Станислав түхеэрһэн зандаа харюусаба:

— Эжы, аа, бү һанаашарха...

Удангүй шэлэй заводой поселогой зарим ажаһуугшад хурын шааяжа байтар уһанда шунгажа байһан залуу хүбүүе хараад гайхалдаа юм...

— Суворов үхибүүн ябахадаа үбшэн, һула һулдар бэетэй байгаа, энээниие мэдэнэ гүш?—гэжэ үшөө долоодохи классад һуража ябахадаа Станислав нүхэрһөө асуугаа һэн.

— Үгы, баатар бэетэй ябаа бэзэ гэжэ һанагшаб.

— Би шамда нэгэ ном асаржа үгэхэб. Суворов тухай.

Тэрэ ном ямар золтой хубитайдань Станиславай гарта ороһон байгааб—бү мэдэе. Харин эдир һурагшын саашанхи байдалда ехээр нүлөөлжэ, нэгэ мартагдашагүй һанаа бодол түрүүлһэн юм. «Энэ сагһаа хойшо би бэеэ хүйтэн уһаар үдэшэ, үглөөгүй угаажа, хүйтэ халуундашье ябажа, шэрхи болохоёо оролдохоб» гэжэ Станислав шиидэһэн байгаа.

Хүбүүнэй гэртэ гиир, гантели гэхэ мэтэ шандааһа шангадхаха хэрэгсэлнүүд дүүрэжэ эхилбэ. Үтлөө орой болотор халуун хэбтэриһээ гарадаггүй хүбүүн долоон сагта бодожо гимнастика хэдэг болобо. Станиславай эсэгэ Степан Степанович нэгэтэ хани нүхэр Антонина Игнатьевнагайнгаа һанаае сагаалба:

— Хүбүүмнай зүб лэ харгыда орожо ябана. Гэртээ хэрэггүй юумэ зөөхэш гэжэ хорихоёо боли. Һаяар эрэ хүнэй ёһоор хөөрэлдөө һэм, һургуулиданьшье ошобоб.

Теэд һайнаар һуража яаһан хүбүүниинь түрэлхидөө үдэрэй ерэхэ бүри гайхуулдаг болобо. Юһэдэхи класс дүүргэһээр Станислав хүдэлмэришэн-залуушуулай үдэшын һургуулида орожо, үдэрынь ажалладаг болобо.

Станислав Улаан-Үдын шэлэй заводто хайрсагуудые суглуулжа эхилбэ. Тэрэнһээ хойшо Тармаковтанай зарим хүршэнэр доро дээгүүр иигэжэ һабир-шэбэр гэлдэдэг болоо: «Гансахан хүбүүгээ һургуулиһаань һаатуулжа, ажалда оруулба. Хоюулаа алба хэдэг аад?»...

Үгы даа, хүбүүн һургууляа орхёогүй. 1962 ондо болбосоролой аттестат абаба. Арбые дүүргэтэрээ Станислав шэлэй заводто ажаллахатайгаа хамта, спортоо нэгэшье үдэр мартаагүй юм.

...Ногоо-сагаан үнгэтэй долгидой шабхалзахада дэлхэймнай бүмбэгэ шэнги аад лэ хайша хайшаа мухарижа байна гэһэн бодол түрэнэ. Долгид бэе бэетэйгээ мүргэлдэн бутара һүреэд, сагаан хөөһөөр шархиран, шааян бэе бэедээ дахин добтолно. Уһа зүүһан хүбэндэл адли нойтоор дүүрэн үүлэд бусалжа байһан Номгон океан соо гансаардаһан үйдхарта теплоход дээгүүр аалияр һолжорно.

Станислав мүнөө Владивостогой дээдэ мореходно училищиин дүрбэдэхи курсын курсант, «Хабаровск» теплоходоор Япон ошолсожо ябана. Һалхин эхилһээр сүүдхэ болохонь. Сүүдхэ... Теплоходой зарим пассажирнууд-туристнууд эльгээ тэбэрин, мошоо хаража хэбтэһээр бөөлжэн һаалжан, үдэшэнһөө бодоногүйд ха. Станислав тэдэниие харахадаа далайда түрүүшынхеэ гараһанаа эжэлүүдгүй һанана. Тиихэдэ өөрөө баһал хадалдаа бэлэй. Харин бусадһаа дээрээр тэсэн гараа һэн: спортоор һонирходог байһаниинь туһалаа бшуу.

Мүнөө Станислав Япондо гурбадахяа ябана. Холо тамаралгын инженер-штурмнуудай факультедэй студент теплоход дээрэ практика гарана.

Һаяар түрэлхидынь хүбүүнһээ бэшэг абаба. «Һайн ябанаб. Практикамни дүүрэхэ болоо. Үзэһэн хараһан тухайгаа гэртээ бусахадаа хөөрэнэ бэзэб. Харин мүнөө тамархадамнай дээгүүрнай арбан табан минута соо Америкын истребитель-бомбардировщик тойрон ниидэв. Мүн холо бэшэ США-гай авианосец харагдаа. Далайн тонуулшадай саг һалаа гэжэ мүнөөдэр хэлээ хадаа эндүүрхэбди. Биил даа, үшөөл тонуулшад...» Бэшэгыень уншажа, эхын энэрхы зөөлэн зүрхэн баһа уяржа, нёлбоһон тоборюулганууд һубарина.

Дээдэ мореходно училищида дүрбэн жэл соо һураха зуураа Станислав олохон далай, океануудые гаталоа, олохон хари гүрэнүүдэй ехэ ехэ портнуудые хараба, хүнүүдээр уулзаба.

СОВЕТ ОРОНОЙ морягуудые Сингапур шууяа нэрьеэгээр угтаа һэн. Арбаад ондо ондоо хэлэн дээрэ нэгэ зэргэ хөөрэлдэхэ, хашхаралдаха абяан соностоно. Хүнэй тархиин дүүемээр. Город ошохо зүбшөөл. Станислав хоёр ород нүхэдтэйгөө хүнүүдэй урасхал соогуур аалияр гэшхэлнэ. Сагаан малгайнуудайнь хара лентэнүүд гэзэгэдэл адляар мүр дээрэнь һанжан, эмээршэндэ эршэгэнэнэ. Хүнүүд улаан одонуудтань нюдөө торгоно. Хойноһоонь эрьеэд харана. Нэгэ магазинай хажууда совет хүбүүдые үбгэжөөл хүн байлгаба:

— Таанар Россиһаа гүт? Мэндэ, мэндэ,—гэжэ тэрэ ехэ мэгдэн хэлэбэ. — Ородуудаар уулзаагүй үниһэйб, түрэл хэлэн дээрээ хөөрэлдэхэдэ яагаашье гоё гээшэб... Станислав нэгэ обёорон гэхэдээ хүнүүдэй сахариг соо байба. Харашаг шарайтай, ахир мууханаар хубсаланхай хүн үбгэжөөлдэ Станиславай урдаһаа хургаараа заажа байгаад түргэ түргэнөөр юушьеб хэлэнэ. Үбгэжөөл иигэжэ оршуулба:

— Ямар яһанай хүм гэжэ һонирхоно.

— Буряадби.

— ?

— Буряад гээшэб.

— Иимэ яһатан тухай дуулаагүйб. Золтойл зон байгаа гээшэ даа,—гэн, бодолгото болон саашалаа һэн.

Эрид тиихэдэ, түрүүшынхеэ хари газараар ябахадаа, Станислав совет ороной эрхэтэн байһандаа досоогоо омогорхоо бэлэй.

Дэлхэйн оронуудай морягууд, юрын морягууд бэе бэеэ түргэн ойлголсодог, түргэн нүхэсэдэг. Тэдэнэй дундахи интернациональна харилсаан бүхэ, «уһааршье» һалгаашагүй.

Хожомынь Станислав Тармаев Индонези болон Инди хүрөө.

Уһан далайн залуу мэргэжэлтэ практикаяа тиихэдэшье һайнаар гараа, мүнөөшье һайнаар гаража байна. Һуралсалай дүрбэн бэрхэ, дүрбэн мартагдашагүй дорюун жэлнүүд үнгэрөө. Үшөө нэгэхэн һараһаа Станислав гүрэнэй шалгалта барижа, холо тамаралгын инженер-штурманай диплом абажа, түрүүшынхеэ бэеэ даажа, океанай пароходой штурманай талмай дээрэ гараха. Түрүүшын буряад хүбүүд холын тамаралгада гарана.

«Холын замда маанарые сахали шубууд далай руу холо хүрэтэр үдэшэдэг, теэд лэ эрьедээ бусадаг бшуу» гэжэ морягууд хөр үгһөө хэлсэдэг. Холуур ябаһан морягууд мүн лэ гэртээ бусадаг байха.

К. ИЛЬИН.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Владивостогой дээдэ мореходно училищиин курсант Станислав Тармаев.

САГАЙ ЭРХЭЭР АРАД ЗОНДОО АЛБА ХЭХЭ!

(Түгэсхэл. Эхиниинь 1-дэхи нюурта).

гээшэ кооперативна организацинуудай шухала зорилгонь болоно. Холодильнигуудые бариха хэрэгтэ онсо анхарал табигдаха. Табан жэлэй туршада холодильнигуудай хэмжээн 120 мянган тонноһоо бага бэшээр ехэ болохо зэргэтэй. Холодильнигуудые абахамнай гэжэ найдаад, мүн мүльһэтэй байрануудые хэрэглэхээ болиһон ажахын хүтэлбэрилэгшэдэй буруу юумэ хэдэгые элидхэлшэ тэмдэглэбэ.

Түхэреэн жэл соо хартаабха, овощ, жэмэс худалдадаг болохо талаар бэлэдхэл хэжэ дары захалха шухала. Хаа хаанагүй мороженэ, жэмэсэй шүүһэ, илангаяа кондитерскэ зүйлнүүдые, хахад фабрикадуудые наймаалдаг болохо гээшэ худалдаа наймаашадай уялгань болоно гэжэ элидхэлшэ мэдүүлбэ.

Хүдөө нютагуудта барилгын материалнуудые, үйлэдбэри болон ажахын шухала эд бараа, түлишэ худалдадаг болохо хэрэгтэ онсо анхарал хандуулагдана. Үнгэрэгшэ жэлэйхидэ орходоо мүнөө жэл барилгын модо хоёр дахинаар, хюрөөдэмэл модо 2,3 дахинаар хүдөө нютагуудта ехээр эльгээгдэхэ. Худалдаа наймаанай организацинуудта шулуу нүүрһэ, түлеэ хүсэд хүрэхөөр эльгээгдэхэ байна.

Энэ шухала зорилгые түргэнөөр, амжалтатайгаар шиидхэхын тулада эд хэрэглэгшэдэй союзууд түлишэ, ой модоной болон барилгын материалнуудые, ажахын бусад эд бараа худалдажа байха тусхайта нэгэдэлнүүдые (конторонууд) бии болгохые Центросоюзай правлени дурадхана.

Нютагай промышленность болон хамһабариин ажахынуудые хүгжөөхэ тухай хэлэхэ зуураа, нүхэр Климов энэ хэрэгтэ кооперативна организацинуудай анхаралые хандуулба. Зарим магазинуудта корзина, туулмаг, хадуушха, шабар амһарта болон бусад зарим зүйлнүүдэй үгы байдагые юугээршье зүбтүүлхын аргагүй. Эдэниие хэхэ түүхэй эд тойроод дүүрэн ха юм.

Ниитын эдеэ хоол эмхидхэлгые һайжаруулха хэрэгтэ элидхэл соо шухала анхарал табигдана. Хүдөө нютагуудта гэртээ хилээмэ баридагые болижо, промышленна артада орохо хэрэгтэй. Бүри үнгэрэгшэ жэлдэ пекарнинуудта 9200 мянган тонно хилээмэ болон бусад хилээмэнэй зүйлнүүд баригдаа. Эд хэрэглэгшэдэй кооперациин организацинууд хилээмэ, булкаар хүдөөгэй хүн зоной 70-аад процентые хангана.

КПСС-эй XXIII съездын Директивэнүүдэй ёһоор, саашадаа овощ, жэмэс, хартаабха бүри ехээр абадаг болохоор хараалагданхай. Тиимэһээ эдеэ хоолой эдэ зүйлнүүдые наймаалгашье, худалдан абалгашье ехэ болохо болоно. 1965 ондо кооперации 4 миллиард 740 миллион түхэригэй эдеэ хоолой зүйлнүүдые бэлэдхэһэн байна. Иимэ эдеэ хоолой зүйлнүүдые бэлэдхэхэ түсэб дүүргэгдэжэ, зарим шухала зүйлнүүдээрнь горитойхоноор үлүүлэгдөө. Үндэгэ, нооһо, ангай, малай арһа болон бусад түүхэй эд худалдан абаха энэ жэлэй түрүүшын хахадай түсэб мүн лэ үлүүлэн дүүргэгдөө. Украинын эд хэрэглэгшэдэй коопераци үндэгэ, нооһо болон саадай жэмэс бэлэдхэхэ жэлэйнгээ түсэбые болзорһоонь урид дүүргээ.

Бэлэдхэлэй организацинуудай нэгэ шухала зорилго юуб гэхэдэ, бэлэдхэһэн эдеэ хоолой зүйлнүүдэйнгээ шанарые һайжаруулха, тиигээд саашадаа шанарыень муудуулангүйгөөр, урилтэ хоролтодо оруулангүйгөөр хадагалжа байха хэрэгтэй. Энэ ушарта элидхэлшэ онсо анхарал хандуулна. Эртын овощ ехээр худалдан абажа, арад зондо үргэнөөр худалдадаг болохо хэрэгтэй. Тэрэшэлэн һархяаг, улаагана, алирһа болон эм домдо ородог бусад жэмэс, үбһэ ногоонуудые, байгаалиин бусадшье баялигуудые худалдан абажа буйлуулха газарнуудые олошоруулха шухала. Оронойнгоо ангай баялигые гүйсэдөөр ашаглаха, ан үсхэбэрилгые хүгжөөхэ хэрэгтэй.

Элидхэлшэ саашадаа капитальна барилгын асуудалнуудта, мүн эд хэрэглэгшэдэй организацинуудта ажахын тоосоо нэбтэрүүлхэ, кадрнуудые бэлэдхэхэ, наймаанай газарнуудта демократическа ёһо гурим бэхижүүлхэ хэрэгтэ элидхэлшэ онсо тогтоо.

Жэшээлхэдэ, ондо ондоо оронуудай худалдаа наймаануудай организацинуудай хоорондохи холбоо барисаае, нэгэдэлые саг үргэлжэдөө бэхижүүлхэ, эб найрамдалай, демократиин болон дэбжэлтын түлөө тэмсэлдэ уласхоорондын кооперативна хүдэлөөнэй дайшалхы хүсэ шадалые бэхижүүлхэ шухала.

Манай орон дотор коммунизм байгуулха бүгэдэ арадай хэрэгтэ худалдаа наймаашаднай өөһэдынгөө бодото хубитые оруулха гэжэ нүхэр Климов съездын делегадуудай үмэнэһөө, худалдаа наймаанай бүхы хүдэлмэрилэгшэдэй зүгһөө Коммунис парти болон Совет правительстваяа найдуулба.

Үдэшын заседани дээрэ Центросоюзай шалгалтын комиссиин тоосоото элидхэл шагнатдаа. Энэ элидхэлые Центросоюзай шалгалтын комиссиин түрүүлэгшын орлогшо Ф. Н. Ипатьева хэбэ. Һүүлээрнь элидхэл тушаа үгэ хэлэлгэн болоо.

Августын 10-да съезд хүдэлмэреэ үргэлжэлүүлхэ.

Дубнада, ядерна шэнжэлэлгын нэгэдэмэл институдай нейтронно физикын лаборатори соо амжалтатай туршалга хэгдэжэ, атомна ядрогой теориин шухалын шухала асуудалнуудай нэгэн шиидхэгдээ. Зураг дээрэ: научна хүдэлмэрилэгшэ В. И. Лущиков, ахалагша инженер Ю. В. Таран (баруун гарһаа) туршалга хэжэ байна.

ТАСС-ай фотохронико.

ИСКУССТВО АРАДУУДЫЕ ДҮТЭЛҮҮЛДЭГ

ҺҮҮЛЭЙ ЖЭЛНҮҮДТЭ СССР Турци хоёрой хоорондохи харилсаанууд һайжархадаа, соёл гэгээрэлэй талаар хани барисаа хүгжөөхэ хэрэгтэ һайн таатай болобо. 1964 оной ноябрь һарада эдэ хоёр оронуудай хоорондо культурна хэлсээ баталһанай һүүлээр эдэ харилсаанууд илангаяа һайжаржа эхилээ һэн. Эдэ жэлнүүдтэ элитэ совет хүгжэмшэд, артистнууд Турцида ошожо ерээ. Тэдэнэй тоодо скрипачууд Игорь Безродный, Леонид Коган, пианист Яков Флиер, виолончелист Даниил Шафран, дуушад Александр Огнивцев, Рашид Бейбутов, Гоар Гаспарян болон бусад энэ ороноор аяншалаа һэн.

Үнгэрэгшэ зун хоёр һара соо совет цирк эндэ гастрольдо ябажа, ехэ суурхаа һэн. Байгша оной март, апрель һарануудта Грузиин ССР-эй арадай хатарай ансамбль ехэ амжалтатайгаар Турцида аяншалһан байна. Турциин хэблэл совет искусствын түлөөлэгшэдэй оюун бэлигые үндэрөөр сэгнээ һэн. «Энэ ансамблиие харахадаа артистнуудынь нэгэ уран зураашын биирээр зураһан мэтэ болохо юм. Гоё һайхан, солбон бэрхэнүүд, бүхы юумэниинь хуу тааралдаһан гээшэнь аргагүй» гэжэ «Джумхуриет» гэжэ Стамбульска газетэ Грузиин хатаршад тухай бэшээ һэн.

Энээнтэй хамта Турциин артистнууд, искусствын ажал ябуулагшад Советскэ Союзда гастролёор ерэһэн байна. Һүүлэй жэлдэ скрипачууд Айла Эрдуран, Сун Кан, пианистнууд Айшегюль Сарыджа, Идиль Бирет, дуушан Айхан Баран, дирижер Хикмет Шимшек гэгшэдэй нэрэтэй совет арад танилсаа. Советскэ Союзай элдэб городуудаар эдэнэр концерт харуулаа.

Үнгэрэгшэ жэлдэ хэдэ хэдэн совет фильмүүдые Турциин ажалшад хараһан байна. «Солдат тухай домог» гэжэ кино илангаяа ехэ амжалтатайгаар харуулагдаа. Энээниие эрхим кинонуудай нэгэн гэжэ киногой элитэ ажал ябуулагшад мэдэрһэн байна. «Солдат тухай домог» гэжэ кино манай хүн зоной зүрхэ сэдьхэлдэ удаан саг соо үлэхэ байха» гэжэ «Джумхуриет» газетэдэ бэшэгдэһэн байна. Энэ жэлдэ «Гамлет», «Солдадай эсэгэ» гэжэ фильмүүдые Турциин хүн зон хараха юм. Эдэниие Турциин фирмэнүүд худалдажа абанхай.

Турциин театрнуудай сценэ дээрэ манай искусствын зохёолнууд табигдадаг болонхой. Анкарагай оперно театрай баледэй артистнарай хүсөөр П. И. Чайковскиин «Хун шубуута нуур», «Нойрсожо байһан дангина» гэжэ баледүүд Турцида түрүүшынхеэ табигданхай. Энээниие харагшад ехээр һонирхоһон байна. Анкарагай драматическа театрта М. Горькиин «На дне» гэжэ пьесэ табигдажа байна.

Хоёр ороной искусствын түлөөлэгшэдэй барисаан творческо талаар бэхижэжэ эхилэнхэй. СССР-эй арадай артист Ниязи үнгэрэгшэ жэлдэ Стамбулай оперно театрта П. И. Чайковскиин «Евгений Онегин» гэжэ оперо табиһан байна. Азербайджанай энэ композитор түрүүшын хэлэн үдэр соо энэ оперын дирижер байба. Ниязиин ударидалга доро «Турциин оркестр тон ондоогоор, шэнээр соностоо, ёһото Чайковскиие шагнаабди» гэжэ Турциин хүгжэмэй критигүүд тэмдэглээ һэн. Энэ жэлдэ Ниязиие дахин Турцида уриба. Мүнөө Анкарагай оперно театрта «Пиковая дама» гэжэ оперо табиха юм.

Ленинэй орденто Ахундовай нэрэмжэтэ Азербайджанай гүрэнэй академическэ оперо, баледэй театр Анкарагай оперно театрай директор Айдын Гюн тэгшые урижа, Турциин композитор Аднан Сайгун тэгшын «Керем» гэжэ оперо табюулхань. Турциин нэгэшье оперо бусад оронуудай театрнуудта табигдаагүй байһан юм. Айдын Гюн — мүнөө үе сагай театрай ехэ ажал ябуулагша, онсо өөрын шэнжэтэй, өөрын гартай хүн. Анкарагай оперно театрта табиһан «Кармен»—режиссеройнь талаһаа Бизе композиторай хүгжэм харуулха талаар ехэ түйлалта болоһон байна.

Турцида оперно искусство, юрэнхидөө хүгжэмэй искусство республика болоһонһоо хойшо хүгжэһөн түүхэтэй. Турциин хүгжэм хүгжөөхэ хэрэгтэ композиторнууд Джемаль Решит Рей, Ферит Анлар, Ульви Джемаль Эркин, Аднан Сайгун, Неджиль Кязым Аксес гэгшэд ехэ үүргэ дүүргэһэн байна. Эдэнэр бултадаа Европодо хүгжэмэй һургуули дүүргэһэн. Эдэ табаниие Турциин мүнөөнэй хүгжэмэй үндэһэ һуури табигшад гэжэ тоолодог. Эдэнэр шэнэ шэнэ зохёолнуудые байгуулхатаяа хамта залуу композиторнууд болон артистнуудые хүмүүжүүлхэ талаар хүдэлмэри ябуулжа байдаг. Залуушуулһаа Невит Кодаллы («Вангок», «Гильгамеш» гэдэг оперонуудые бэшээ), Ферит Тюзюн («У источника» гэжэ балет бэшээ), Бюлент Арел, Ильхан Усманбаши, Хикмет Шимшек, Ильхан Баран болон бусад залуушуулай дундаһаа илгаран гарадаг болонхой.

Баруун оронуудай классигуудай түлөөлэгшэдэй эрхим ёһо заншалнуудай гуримаар Турциин симфоническа хүгжэм дэбжэжэ байнхай. Мүн ородой хүгжэмшье яһала ехэ нүлөө үзүүлнэ даа. Турциин симфоническа хүгжэмэй һаяхан лэ мүндэлжэ байха үедэ Совет ба Турциин композиторнуудай түрүүшын хани барисаан бии боложо эхилһэн түүхэтэй байха.

Советскэ Союз Турци хоёрой соёл культурын талаар улам үргэлжэ байгаа хани барисаае Турциин олониитэ сэдьхэл ханангяар угтаһан байна. Элдэб үзэл бодолтой хүнүүдтэй би хөөрэлдэһэн байнаб. Тэдэнэй олонхинь иимэ хани барисаае улам саашадань хүгжөөхэ дуратай байһанаа мэдүүлээ һэн. «Искусствын талаар холбоо барисаатай байябди гэхэ байнаб. Юуб гэхэдэ, иимэ холбоо барисаанууд арадуудые дүтэлүүлхэ хэрэгтэ ехэ үүргэтэй. Илангаяа хүгжэмэй зохёолой талаар энэ ехэ удха шанартай», — гэжэ композитор Ульви Джемаль Эркин мэдүүлбэ. Энэ композитор Советскэ Союзда хоёр дахин ябажа ошоо һэн.

Соёл культурын холбоо барисаанууд манай хоёр оронуудай хоорондо ямаршье бэрхэшээлгүйгөөр хүгжэжэ байна гэхын аргагүй.

Иимэ холбоо барисаануудые хүгжөөхэ хэрэгтэ һаад ушаруулдаг хүнүүд Турцида бии юм. Илангаяа совет кинофильмнүүд Турцида нарин шанга шалгалта гарадаг. Жэшээнь, бүхы дэлхэйн оронуудай кинотеатрнуудые үлөөнгүй харуулагдаһан «Тохорюунууд ниидэнэ» гэһэн совет фильм нэгэ үедэ Турциин шалгалтаар хоригдоһон байгаа. Мүн Турциин шалгалта (цензура) СССР-тэ худалдагдаха Турциин фильмүүдые хоридог байна.

Турецкэ республикые байгуулагша Кемаль Ататюрк искусствода хэмгүй дуратай хүн байгаа. Тэрэ хүн иигэжэ хэлэһэн байдаг. «Искусство ямаршье зэбсэгһээ хүсэтэй. Тэрэниие хааха хилэ гэжэ байхагүй, тэрэниие бариха, тогтоохо хэрэм гэжэ байхагүй». Совет искусствын түлөөлэгшэдые хүндэлжэ үни удаан үргэлжэлһэн альга ташалганай Турциин концертнэ болон театральна залнууд соо боложо байхадань, искусствада дуратай энэ хүнэй хэлэһэн үгэнүүд ходо ой ухаанда орожо байдаг. Хүйтэн дайнай жэлнүүдтэ үни удаан саг соо эдэ хоёр арадууд бэе бэеһээ таһаранги байһан. Хэды тиимэшье һаа, эдэ жэлнүүд Турциин арад зониие хойто зүгэйнь хүршэнэрэй агууехэ культурада хүйтэрүүлжэ, тэрээнһээ таһалжа шадаагүй.

Н. КУДРЯШОВ,
ТАСС-ай корреспондент.

ЗОРИЛГОНУУДАА ТОДОРХОЙЛОО

Һаяхан «Текстильщик» гэжэ Соёлой байшанда Улаан-Үдэ городой Октябрьска районой партийно-ажахын эдэбхитэдэй суглаан болобо. Суглаанда хабаадагшад байгша оной түрүүшын хахадта дэлгэрһэн социалис мүрысөөнэй дүн тухай асуудал зүбшэн хэлсэбэ. Энэ асуудалаар районой Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ нүхэр М. Г. Колмакова элидхэл хээ. Суглаан дээрэ Шэтэ городой түлөөлэгшэ, мяханай комбинадай парткомой секретарь нүхэр Н. П. Шадрин үгэ хэлээ.

Октябрьска районтой мүрысэжэ байгаа Шэтын областиин городской Ингодинска районой түлөөлэгшэд тус суглаанда хабаадалсаа. Эдэ хоёр районой мүрысөөнэй дүнгөөр, I кварталда Октябрьска район илаһан байгаа һаа, II кварталда Ингодинска район илаа гэжэ мэдэрэгдээ.

Районой партийно-ажахын эдэбхитэдэй суглаан 1966 оной хоёрдохи хахадта хэгдэхэ хүдэлмэриин зорилгонуудые тодорхойлбо.

Мотоортой энэ онгосые Хойто-Байгалай загаһашадай ажалладаг олон газарта хүлеэн угтадаг юм. Загаһашадһаа гадна, мүн геологуудшье тэрэниие айлшан мэтээр хүлеэдэг. Энэ онгосомнай Хойто-Байгалай аймагай кино харуулдаг эмхиин дирекциин кинопередвижкэ гээшэ.

Хабар мүльһэнэй хайлахаһаа эхилээд, намар орой болотор киномеханик С. Г. Печкин моторист А. Н. Гапонов хоёр загаһашад, ангуушад, геологуудта кино харуулан баясуулдаг.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: (зуун гарһаа) киномеханик С. Г. Печкин, моторист А. Н. Гапонов гэгшэд кино табихаяа бэлдэжэ байна.

О. БЕРЕЗКОВОЙ фото.

Ажалшадай бэшэгүүдһээ

СКЛАДТАШЬЕ ҺАА...

Петр Андреевич Сеньковец гэгшэ Захааминай аймагай эд хэрэглэгшэдэй кооперациин промышленна бараанай складай эрхилэгшээр 10 гаран жэлдэ хүдэлнэ.

Энэ нүхэр хадаа өөрынгөө хабатай ажалда үнэн сэхээр, эдэбхитэй һайнаар хандадаг хадаа складуудай эрхилэгшэдэй дунда мактаалтай. Склад соонь ороод хараа һаа, эд бараануудайнь эмхитэй гуримтайгаар табигдаһаниие, ариг сэбэрэй наринаар сахигдадагые харахат.

Энэ нүхэр эд бараагаа бушуу түргэнөөр, ямар нэгэн алдуу эндүүгүйгөөр табижа байдаг. Тиихэд ажалшадта ямар эд бараанай хэрэгтэйе һайнаар мэдэдэг, район хоорондын баазала өөрөө ошожо, эд бараа асардаг.

Нүхэр Сеньковец өөрынгөө эрдэм болбосоролые дээшэлүүлхын хойноһоо оролдодог. Тэрэ зургаадахи классһаа эхилэн, үдэшын һургуулида һураад, энэ жэлдэ 8 класс амжалтатайгаар дүүргээд, худалдаа наймаанай техникумдэ заочноор орохоёо байна.

Б. ШОЕНОВ.

МЭРГЭЖЭЛТЭ ХҮН ААД ЛЭ...

«Энэ яашаһан хүн бэ?» — гэжэ нилээд оло дахин шэбшэжэ үзэһэн, өөртэйнь һайнаар, муугааршье хөөрэлдэһэн байгааб. Теэд ямаршье үрэ гараагүй. Бальжинима Мижитович Лубсанов—XXII партсъездын нэрэмжэтэ колхозой тракторно-таряан ажалай бригадын бригадир, агроном бүри хэтэршоо.

Нүхэр Лубсановай ахир нобшоор хүдэлһэнэй, хүтэлбэрилһэнэй эсэстэ хабарай тарилга унжагайрһан, агротехникын дүримүүд хазагайруулагдаһан байгаа. Хоёрдохи бригадын (нүхэр Д. М. Молоковой) ерэжэ туһалаагүй һаа, юрэдөө яаха һааб?

Нүхэр Лубсанов энээнэйнгээ түлөө һайсахан зэмэлүүлбэшье, өөртөө ямаршье тобшолол хээгүй.

Паар хахалалгаяа баһа һаатуулжархёо, баһал түсэбөө дүүргэһэн Молоковой бригадынхид эндэ ерэжэ туһалаа, табан трактораа үгөө.

Дурсагдаһан колхоздо жэлһээ жэлдэ шэмэтэ үбһэ тэжээл дуталдадаг. Иимэ байхадань сабшалан дээрэ одоол уһалууриин хүдэлмэри үргэнөөр хэгдэхэ ёһотой байгаа. Теэд иимэ юумэн баһал хэгдэнгүй үнгэршэбэ.

Бальжинима Мижитовичэй бригадын даалгабарита газарынь—200 гектар.

...Бидэ нэгэтэ үдын забһар болоһон хойно Баруун Улюкчихан хүрэжэ ерээ һэн хабли. Тиихэдээ тэрээнэй бригадынхидтай золгоходомнай, ехэ урмагүйнүүд: «Газар элдүүрилхэ тушаа хэншье һанаатаа зобоногүй. Зеленко тарихада таатай үе саг үнгэржэ байбашье, энэ гэхэ мүртэй юумэн хэгдэнэгүй... Ургаса таряагаа хорёолхо тухай оролдохо хүн үгы. Паар хахалалга һаатанхай. Яаһан эээ эжигүй болоһон юумэ гээшэб?» —гэжэ тон зүбөөр гомдоо һэн.

Эх, Лубсанов, Лубсанов...

Мүнөө үедэшье тэрээнэй бригадада хубилалта болоногүй. Таряа хуряалгада бэлэдхэл айхабтараар унжагайрна. Даалгабарита 9 комбайнуудынь заһабарилгаһаа хүсэд гараадүй. Ургасын хойноһоо харууһалга отто эмхидхэнэгүй.

Колхозой түрүүлэгшын Москва Россиин Федерациин худалдаа наймаанай хүдэлмэрилэгшэдэй суглаанда ошоһые һамбаашалжа, нүхэр Лубсанов хэнэйшье табилгагүйгөөр Улаан-Үдэ ошоһон, 7—8 хоног соо зайгуултаһан байха юм. Зарим механизаторнуудынь абаха танаггүйгөөр архидана. Маладаев В. Д., Эрхитуев Т. У. болон бусад бүри үнгэршоо.

Гадна эрдэмтэ Лубсанов колхозой главна агрономой уялга дүүргэлсэдэг. Дүүргэлсэдэгшье гэжэ даа—баһал ёһо тэдысэ.

Огородой бригадаархинай малда зарим минеральна үтэгжүүлгын хоротойе мэдэхэгүйн эсэстэ мочевинэ гэхэ мэтэ харгы газар дээгүүр адхарһан, гоожоһон байжа, энэниие долёоходоо, эбэртэ 6 толгой бодо мал гэмтэһэн байна.

Иимэ бузар бузгай баримтануудые ганса бишье бэшэ, мүн арадай хиналтада туһалха бүлэгэй гэшүүд шалгажа алируулаа.

Теэд нүхэр Лубсанов юрэдөө хубилха юм бэшэ...

Яажа иигэжэ «нэгэндээ нэтэрһэн, нэхыгээ хэдэрһэн» хүн гээшэб? Уялгата ажалдаа хэзээ һайнаар хандадаг болохо юм? Олоной урда улайха нюуртай юм гү, али үгы гү. Юрэдөө тоншье гайхалтай, эшэгүүритэйшье болонхой.

Колхозой правлени хэды болотор иимэ албан хойрог хүниие тэсэжэ байха юм aаб?

Г. БАДМАЕВ,
XXII партсъездын нэрэмжэтэ колхозой дэргэдэ арадай хиналтада туһалха бүлэгэй түрүүлэгшэ.
Баргажанай аймаг.

ХОНИШОДОЙ hАЙНДЭР

Бэрээн голой эрьедэшугы бургааhата нугын дунда Загарайн аймагай эхэ хонидой отарын малшад сугларжа, хэhэн ажалайнгаа үрэ дүн тухай хөөрэлдэбэ. Аймагай үйлэдбэриин управлениин начальник нүхэр Ф. И. Савельев элидхэл хэхэ зуураа, аймагай хонишодой ажалда байhан дутуу дунданууды тэмдэглээ. Энэ аймаг ноохо хайшалха түсэбөө холо дүүргээгүй, түл абалгаар малаа ехэ хоролтодо оруулhан байха юм. Тиигэжэ ноохо хайшалалгын түсэб 86,6 процент дүүргэhэн, хонин бүриhөө 70 хурьга абаhан байна. Энэнь нёдондонойхидо холо хүрөөгүй.

Гэбэшье аймагай ажахынууд адли бэшэ туйлалтануудтай. Хонин ажалые хүгжөөхэ хэрэгтэ Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой хонишодгоритой амжалта туйлаа. Жэшээнь, тус колхозой ахалагша хонишон Ханда Бадмаевна Цыдендоржиевагай отара энэ жэлдэ хонин бүриhөө 90 хурьга абаhан, 3 килограмм ноохо хайшалhан байна. Цырендоржи Сандуевич Аюшеев 100-haa 100 хурьга абаа. Энэ колхозой хонишон Энхэ Бадмаевич Батуев 98,5 хурьга 100 хонин бүриhөө абанхай. Эдэ хонишодой отаранууд хонин бүхэнhөө 3,200—3,400 грамм ноохо хайшалба.

Онохойн совхозой хонишон Апент Ермолаевич Потемкин, Эрхирэгэй совхозой хонишон Иннокентий Михайлович Евсюков гэгшэд хурьга олоор абажа, аймагай түрүү хонишодой зэргэдэ жагсана.

hайндэртэ хабаадалсаhан түрүү хонишодто мүнгэн шан, нэмэлтэ түлбэри барюулагдаа. Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой хонишон Ханда Цырендоржиевада аймагай чемпионой лент зүүлгэгдэжэ, тэрээндэ мүнгэн шан, 14 хурьга нэмэлтэ түлбэри үгтэбэ. Тиихэдэ Ц. Аюшеев 22 хурьга абаха болонхой. Эрхирэгэй совхозой дирекци өөрынгөө эрхим хонишодые мүнгөөр шагнаа, нэмэлтэ түлбэри үгэхэ ордер барюулаа.

Хони үрэжүүлгын кампаниие эмхитэйгээр, үрэ дүн ехэтэйгээр үнгэргэхэ зорилго аймагай хонишодой урда табигдаба.

И. ДУНАЕВ.

БҮХЭ ДЭЛХЭЙН КАЛЕНДАРЬ

Өөhэдынгөө hайндэр, ёhо заншалда тааруугүй, хохидолтой бэшэ байхаар бүхы оронуудай халан абажа боломоор шэнэ календарь тухай, сн тоололгын нэгэдэмэл системэ тухай дуулadag болоhоор үнихэнэйбди. Нэгэдэмэл Нацинуудай Организацин хүтэлбэреэр хэгдэжэ байhан тиимэ календарь зохёогдожо дүүргэгдэхэ болобо.

Шэнэ календариин ёhоор, жэл түд бүридөө 91 хоногтой, тон тэнсүүхэн дүрбэн кварталда хубаагдана. Квартал бүхэнэй түрүүшын hара 31 хоногтой, удаадахи хоёр hарануудынь 30—30 хоногтой байха. Кварталай түрүүшынь үдэртэ хододоо воскресени, hүүлшынь үдэртэ суббото тудалдаха. Дүрбэн квартал жэлые 364 үдэрhөө бүридүүлнэ. Гэбэшье (365 үдэртэй) юрын жэл, (366 үдэртэй) ута жэл (высокосно) тэрэ хэбээрээ үлэхэ. Тиихэдээ үлүү үдэрнүүдынь долоон хоногто (неделидэ), hара, ондо оруулагдангүй үлэхэ.

Тиимэhээ бүхэ дэлхэйн шэнэ календарьта жэл воскресениhээ эхилхэ, жэлэй 364-дэхи үдэр—декабриин 30-най субботодо дайралдаха болоно. Удаадахи жэлэйнь январиин 1 баhал воскресенидэ тудалдаха юм. Тиихэдэ тиитэр эдэ үдэрнүүдэй дунда тоо болон нэрэгүй үшөө нэгэ 365-дахи үдэр дайралдана. Гэбэшье тэрэ үдэрые «Эб найрамдалай үдэр» гэжэ нэрлэхэ гэhэн дурадхал бии. Ута жэлдэ июниин 30-най субботодо, июлиин 1-нэй воскресени хоёрой хоорондохи үшөө нэгэ үдэрые «Эб найрамдалай үдэр» гэhэн тоодо оруулха бологдоно.

Жэлhээ жэл бүхэндэ календариин тоодо неделиин үдэрнүүд заатагүй тэрэ үдэртөө тудаха. Хэрбээ хүн средада түрэhэн байгаа hаа, тэрэнэй түрэhэн үдэр хододоо средада тэмдэглэгдэхэ байна. Бүхы hайндэрнүүд, национальна болон уласхоорондын hайндэрнүүд неделиин тогтомол нэгэ үдэртэй холбоотой байха болоно.

Шэнэ календарь тухай асуудал ООН-до шиидхэгдэнэ. Тэрэнэй олохон гэшүүд шэнэ календариие hайшаанад. Календариие шэнэ тоодо оруулжа гурим шуулха үдэрынь григорянска календаряар январиин 1—воскресенидэ дайралдаха хэрэгтэй. Тиимэ үдэрынь 1967 ондо тудалдаха байна. Хэрбээ тэрэ hамбаа хэрэглэжэ шадаагүй hаа, удаадахи сагынь 1978 ондо тудалдаха болоно.

(«Дас магазин» журналhаа ород хэлэн дээрэ оршуулагдаhыень «Известия» газетын «Неделя» хабсаргалтаhаа буряадшалагдаба).

Оперно театрайхид Алтайда

Гүрэнэй Ленинэй ордento Буряадай оперо болон баледэй театрай коллективэй ерэхые Барнаул городойхид угаа ехээр хүлеэжэ байгаа. Ошохоhоомнай урда тээ А. Бородинай «Игорь тайжа» гэжэ оперо, Л. Книпперэй ба Б. Ямпиловай «Ангар гоохон дүүхэй» гэжэ балет—декадымнай эдэ зүжэгүүдые хараха хүсэлтэй байhан. Алтайн хизаарай түб хотын арад зон эдэ хоёр зүжэг хамагhаа түрүүн харуулхадамнай альга ташалгаар угтаба.

СССР-эй арадай артистнар Лхасаран Линховоин, Лариса Сахьянова гэгшэд шадамар бэрхээр наадагаараа ябаhан лэ газартаа hайшаагдана.

Барнаул—хүгжэмэй дээдэ культуратай город. Москва, Ленинград, Украинын зүжэгшэд эндэ ходоо ерэжэ байдаг юм. Нёдондо Гүрэнэй Академическа Новосибирскын оперо болон баледэй театр энэ город ерэжэ, наада харуулhан байна.

Манай театр өөрынгөө эрхим зүжэгүүдые эндэ харуулха юм. Тэдэнэй тоодо «Русалка», «Отелло», «Травиата», «Кармен», «Хүн шубуута нуур» болон бусад оролсоно.

Театрайхимнай Барнаул городто августын hүүл болотор байгаад, Улаан-Үдэеэ бусаха.

Н. МАТОРИН.

ЖОЛООШОДОЙ hУРГУУЛИ

Машинануудые hайнаар жолоодожо шадаха мэргэжэлтэниие hурган гаргаха хэрэгтэ Улаан-Үдын автомобильна hургуули онсо үүргэ дүүргэнэ. Тус hургуули тогтоhоор 27 жэл болоно байна. Энэ сагай хугасаа соо 16 мянга гарач жолоошод hурган гаргагдаа. Тэдэнэй олонхинь мүнөө автомобильна транспортын хүдэлмэришэдэй эрхимүүдэй зэргэдэ жагсанхай. Энэ жэлдэ дунда hургуули дүүргэhэн 100 хүн шофёрой мэргэжэлдэ hургагдахаар хараалагдана. Тэдэниие дээдэ эрдэмтэй багшанар программын теоретическэ материалнуудтай танилсуулха. Дүршэл ехэтэй инструкторнууд практическа хэшээлнүүдые үнгэргэхэ. Шэнэ маркын автомобильнууд жолоодогдон туршагдаха.

Б. БАЛДАНОВ,
автомобилистнуудай hургуулиин завуч.

Конкурсдо ерэhэн зурагуудhаа

НАРАН...

В. АХМАДАЕВАЙ фотоэтюд.

РАССКАЗ

БОТУГТА БОЛОhОН УШАР

КАРАУЛДА гараhан Ту часаа хараба. Шүдхэр абаг, саг яагаа удаан ябана гээшэб! Часни байшоогүй юм аабза гэжэ hэжэглээд, хирэ хирэ болоод лэ шэхэндээ няажа, шагнаад үзэнэ. Набшаhадай аалихан шэбэнээн соогуур часайнь тик-так гэхэ элихэн соностоно. Тиихэдэнь тэрэнь удаанаар шье hаа, нэтэрүү мэдээр: Вьет-Конг, Вьет-конг, вьет-конгhоо hэргэлэ гэжэ байhандал агшан зуура hанагдаадхина.

Эгээл энэ үедэ шабын түмэр бэхилэлтын хажууханда хүнэй барагар хара дүрсэ бии болоодхибо хэбэртэй. Ту мэгдүү түргэн автомадаа сээжэдээ абажа, шабхыень даражархина. hүниин хон жэн байдалые буугай hомоной эшхэрээн хаха зурана. Тиигээд дахин аали номгон байдал тогтоно. Бүтүү бүглүү үдхэн набшаhад ямаршьеб hүрөөтэйгоор дээрэнь шэбэнэлдэжэ эхилнэ.

«Баhа вьетконгынхид хэш», — гэжэ гүбэроод, урагшаа дабшахадаа, эндүүрhэнээ ойлгобо. Бахана хараад, хүн гэжэ hанажархиhан байба бшуу.

Мүнөөдэр Тугай сэдьхэл ямаршьеб hэжэглэмээр хүлгэнхэй hэн. Теэд, шалтагаанииинь олдохо юм бэшэ. Үнгэржэ ерэхэдээ байра hуурияашье оложо ядаба. Чуонг Тан Туу шадар болоhон байлдаан ходол ухаандань ороодхихо юм. Тиихэдэ Ту хоёр вьетконгынхидые hүнөөгөө бэлэй. Нэгэ hолоомон хушалтатай гэр руу хэдэн гранат шэдэжэ, hүүлээрнь галдаашье юм hэн. Харин бүри hаяхана, «Гэгээрэл» гэжэ операциин үедэ, американ советник зургаатай хүбүүхэниие ала гэжэ Ту-да захираа бшуу. Теэд нимэ бишыхан хүүгэн аад, вьетконгодо ямар хамаатай байха юм hэм гэжэ шэбшэhээр, шиидэжэ ядажа байхадань, тэрэнь хүбүүнэй тархиие сүмэ буудажа унагаагаа бэлэй. Тиигээд Урда Вьетнамай армиин сэрэгшэд Ту-е али болохоор баhаcгаар: «Хара золиг, гартаа оруулhан дайсадаашье хороожо бирахагүй аад, үшөө сэрэгшэб гэжэ бээ нэртэхэш»,—гээд хашхараа юм.

Хэршье хороо бусалаа hаа, Ту абяагүй байжа үгэхэ баатай болоо hэн. Яахабиш теэд?

Удаань hамганиинь hэнаандань оробо. Тэрэ hаяхана Сайгон ошожо ерэhэн аад, гайхалтай мэдээ асараа. Ту-гай хуушанайнь нүхэд, өөрэйнь түрэл hууринай таряашад, хэн хэн гэлтэгүй, барандаа Вьетконгын тала руу орошоо юм хаш. Нээрээ тиигээ гээшэ гү гэжэ hэжэглэhэн аад, hүүлэй hүүдэ этигэжэ hалаа hэн.

Автомадаа гартаа бүхөөр адхаад, нюдэнэйнгөө хордожо, үhа гаратар, hүниин харанхы руу гэтэhэн зандаал hууба. Нэгэ үедэ, тэрэнэй урдахи ажабайдалынь энэ hүни шэнги шэб балай харанхы мэтэ hанагдаба.

Гэнтэ ялас гэhэн гэрэл hүниин харанхые хаха зуран сасаржа, оршон тойронхи ойе аймшагтай тэhэрэлгэнүүд залд гүүлэбэ. Ту-гай айнгяар үнинэй хүлеэhэн юумэншье одоол эхилбэ хэбэртэй. Хүүргэ хамгаалха зорилготойгоор тогтоогдоhон харуулда вьетконгынхид добтолжо мэдэбэ. Нэгэ обёорходонь, хамгаалжа байhан хүүргэнь гал дүлэндэ абтанхай, улаабхилжа байба. Тэhэрэлгэнүүд тэндэ, эндэ зэдэлнэ. Буугай дуун, добтолгодоо дашуурhан, урмашаhан вьетконгынхидай абяанhаа, «бэеэ тушаагты» гэжэ байжа рупораар хашхарhан уряалhаа—эдэ бүгэдэhөө Ту тархяа эрьежэ эхилбэ.

Гэнтэ өөрынь бүлын байдаг гэрэй дүлэндэ абтаад, улаа бутаржа байхань Ту-гай нюдэндэ торолдошобо. Автомадай нэгэ жэгдэ таршаганаан соогуур бишыхан үхибүүнэй сад гэhэн уйлаан соностожо, Ту-гай нюргаарнь хүйтэ даашаба. Энэмнай юун божо байна гээшэб? Өөрынь hанаха байха хүбүүн иигэжэ бархиржа байгаа бэшэ юм бээ, hалхинай шангархада, үхибүүнэй уйлаха бүри элеэр дуулдажа захалба. Зүб даа, өөрынь хүбүүнэй уйлаха эли бодо соностожо байба. hанаа үнөөндэ абтаhан Ту-гай түүдэг мэтээр дүрэжэ эхилhэн гэр тээшээ даб гэхэдэнь, hомоной эшхэрээн гааража, яаха аргагүй газар тэбэрин хэбтэхэ баагай болобо. Бодоо hаа, яаха аргагүй өөhэдынхидэйнгөө hомондо нэрбэгдэжэ, шархяа хатааха болоно ха юм ши. Дүрэжэ байhан нэгэ урса гэр абяатайгаар сүмэ hүрэн бутаржа, түүдэг болон хабгайба. Ту тойроод юунэй болжо байhые hайн хаража хэбтэбэ. Баруун гар тэнь, холо бэшэхэнэ, хүнүүд бии болжо. Мододые далдалан, шадамар шуумараар пост тээшэнь дабшажал ябаба. Теэд Ту-гай нюдэн дүрэжэ байhан гэрhээ зайланагүй.

Гал улам бадаржа, урса гэрыень алишье талаhаань хомхой хэлээрээ орёожорхибо. Удангүй гэрэйнь ханашье задаран унашаба. Эгээл энэ үедэ Ту хүбүүгээ обёоржорхибо. Тэрэнь хашхархаа, бархирхаашье болишоод, гал тээшээ гайхаhан айhан нюдөөрөө харашанхай зогсоно. Аюул тухай мартажа, Ту байрадаа үндыгөөд: «Галhаа зайла, түргэн!» гэжэ бии шадалаараа хашхарба.

Теэд хүбүүниинь эсэгынгээ абяае дуулаагүй хэбэртэй: байраhаа хүдэлнэгүй. Аймшагтайгаар орьёлhон дүлэн орой дээгүүрнь хомхой улаан хэлээрээ долёогоод абана. Мэнэ мэнэ гэрэйнь орой хяа бутара унахаяа байба. Мэгдэhэн, сүхэржэ эхилhэн Ту юушье хэхэеэ ойлгохоёо болишоод, хашхаржал мэдэбэ. Теэд тэрэнэй абяан буугай дуун соо тунашана.

Пост хамгаалжа байhан сэрэгшэд гал сасадаг hомонуудаар буудажа эхилбэ. Тиихэдэнь оршон тойронхи ой модон дүрэжэ, гэрэл гаргажа вьетконгынхидай харанхые далдалан добтолхо арга үгы болохо байгаа бшуу.

Хүбүүгээ дуудан, hамгандаашье хандан Ту хашхаржал байба. Теэд гэрэнь ямар туhа арга хэхэб даа. Хүбүүгээ абарха аргагүйдөө духаараа газар мүргэн уйлаадшье үзэбэ. Бодоод тиишээ гүйхэ гү? Баhал аргагүй. Үндыхэтэйнь сасуу арба-хорин hомон өөрыень сагаадса мэтээр хододоро, сүмэрэ сорьёхол. Яалтай гээшэб! Бэеэр хүнhөө дутаггүй, айраншье бэшэ, түгэс зэбсэгтэй эрэ хүн аад, энэ лама соо hуугаад, газар үhан дээрэхи ганса хүбүүнэйнгээ үхэл хоёр нюдөөрөө хараха болоно гү?

«Гэгээрэл» гэжэ карательна операциин үедэ хүбүүнэй соо буудуулhан тархиие Ту дахин ухаандаа дары түргэн оруулаадхиба. Американ офицерэй сухалhаа мэнтэгэр улаан нюурые, ташуур буугаа ларалгүй гаргаад хүбүүнэй толгой руу шагааhые өөрыень баhажа харааhан хараалые hанахадаа, тэсэнгүй:

— Алуурша‌д!—гэжэ бии шадалаараа хашхарба.

Үрэбхиhэн, могой шэнги улаан гал сасарган дээгүүрнь hиинажа байhан hомонhоо булгаалжа, яаха аргагүй газар тэбэрин хэбтэхэ баатай болоhон, сүхэршэhэн Ту хаанашьеб, өөрhөөнь холо бэшэхэнэ хэдэйшьеб дуугаралсахые шэхэнэйнгээ узүүрээр сонособо. Тэдэ танигдаагүй зоной аблан бүришье хажуудаханань хэбэртэй дуулдаба.

— Тэрүүхэн хүбүүе абарха хэрэггэй, түргэлэгты,—гэжэ нэгэниинь шиидэнгеэр, захирха тооной хэлэбэ.

— Нүхэр Ан.

— Энэ байнаб.

— Автоматчигууд пост руу оруулагты!

— Ойлгосотой.

— Хоёрдохи отделениин командир, хүбүүхэниие абарха болобот. Тиишэ шэглэгты.

— Ойлгосотой.

— Урагшаа, нүхэдүүд!

Эгээл энэ үедэ Ту бүлэг вьетконгынхидые обёорбо. Дүрбэн хүн хажуудаханань обоорожо байба. Сасаржа байhан гал дүлэтэй гэрэл соо тэрэнэй шиидэнги байлдаанай зорилгоор бадарhан шарайнууд Ту-да элихэн харагдаба. Вьетконгынхид дайсадайнгаа бэхижүүлэгдэhэн пункт тээшэ таhалгаряагүйгөөр мэргэн буунуудайнгаа hомонуудые эльгээжэл мэдэнхэй. Хамагай арада нюргаар үндэр вьетнамец зогсоно. Таахада, командирынь хэбэртэй. Агшан зуура буудалгаяа таhалдуулжа, мэшээг cooho юушьеб даа гаргаад, хажуудаа зогсоhон нүхэртөө хаяжа үгэхыень Ту hайн хаража байба. Тиигээд командирынь:

— Нүхэр Тонг, энэ миниин батаганаанhаа нюураа аршалдаг халхабша аба, гал ошон сасаржа магадгүй,—гэжэ хажуудахидаа хэлэбэ.

Бэхижүүлэгдэhэн пункт шадарhаа буугай дуунай агшан зуура намдахада, командирай хажууда зогсоhон вьетконгын сэрэгшэ hомон шэнгеэр байраhаа мултаржа, дүрэжэ байhан гэр тээшэ шуумайжа мэдэбэ. Толгой дээрэхи үнөөхи халхабшань ямар нэгэн абарга томо, аймшагтай эрэлхэг бүргэд шубуунай дали мэтэ далбалзажа ябахань эли харагдана.

Өөрэйнь гэр тээшэ эрмэлзэhэн хүнэй хойноhоо Ту алдангүй харажал байба. Тэрэнь дары түргэн хүрэжэ, задаржа унуутай байhан гэр уэуунь, гал дүлэ руу зоримгой баатарлигаар шурган оробо. Агшан зуура юуншье харагданагүй. Секунда үнгэрбэ, хоёрдохинь... Гэнтэ дүлэн cooho хүбүүень сээжэдээ бүхөөр хашан үргэhэн вьетконгын сэрэгшэ гаража ерэбэ.

Баярлаhандаа Ту нюдэнэйнгөө үhа аршажа, нам гэтэр сэдьхэлээ дараад, траншей cooho үндыжэ, хүбүүень абарhан вьетконгын сэрэгшые хайшаа шэглэхые адаглан хаража байба. Эгээл энэ үедэ автомадуудай таршаганаае булин:

— Сэрэгшэд, бэеэ тушаагты! Сүлөөрэлгын Арми буу зэбсэгээ тушааhыетнай уряална. Арадайнгаа тала руу орогты! гэhэн үгэнүүд рупор cooho дуулдаба.

«Теэд яажа бэеэ тушаажа болохоб? Бэеэ тушаагшадые хайра гамгүй сохидог, зобоожо аладаг гэжэ офицернүүднай хэлэгшэ hэмнай,—гэжэ агшан зуура тэбшэбэ.—Ялтай гээшэб? Тиимэл hаа муу муухай зон hаа, юундэ миниин хүбүүе абарха бэлэйб? Үгы даа, хүүгэдые «абардаг зон хайра гамгүй байха ёhогүй!»

Ту аалихан траншей cooho бултайжа, буугаа хаяад, гараа үргэбэ. Тиигээд.

— Сүлөөрэлгын армиин сэрэгшэд! Би Сайгоной армиин сэрэгшэб. Намайе тушаажа абагты. Энэ миниин гарнууд, хүлигты!—гэжэ хашхарба.

Теэд хэншье Ту-гай гарнуудые хүлибэ, уябагүй. Вьетконгын патриодууд урдань бэеэ тушааhан Сайгоной сэрэгшэдтэй тэрэниие ниилүүлжэ, байлдаанай болжо байhан талмайhаа зайлуулаа hэн...

ВО ЧАН НЯ,
Урда Вьетнамай уран зохёолшо.
(АПН).

ХИЛЫН ГАДАНАhАА
ТЕЛЕФОН • ТЕЛЕГРАФ • РАДИО

Р. Зоргиин бэшэhэн ном олдобо

БЕРЛИН, августын 9. (ТАСС). Германиин империализм тухай мүнөө хүрэтэр мэдээжэ болоогүй номые Германиин Демократическа Республикын эрдэмтэдэй олоhон тушаа «Нойес Дойчланд» газетэ мүнөөдэр мэдээсээ. Энэ номые Рихард Зорге бэшэhэн байна.

«Германиин шэнэ империализм» гэжэ номые Зорге Р. Зонтер гэhэн нюуса нэрээр толилhон байгаа. Дэлхэйн политикын болон хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй асуудалнуудаар суглуулбариин хоёрдохи боти шэнгеэр энэ номынь 1928 ондо 5 мянган хэhэг тиражтайгаар хэблэн гаргагдаhан байха юм. Германиин империализмын экономическа баазые энэ ном соогоо Р. Зорге шэнжэлhэн байна. В. И. Ленинэй элирүүлhэн империализмын гол шэнжэнүүдтэ үндэhэлэн, империализм тушаа Ленинэй теориие дэлхэйн нэгэдэхи дайнай hүүлээрхи Германиин эрхэ байдалда шадамараар тааралдуулан Р. Зорге энэ номоо бэшэhэн байха юм.

ДРВ-гэй МИД-эй мэдүүлгэ

ХАНОЙ, августын 9. (ТАСС). США-гай 4-дэхи ябаган сэрэгэй дивизиин 3.000 солдадай августын 6-да Урда Вьетнамда буулгагдаhантай дашарамдуулан, ДРВ-гэй Гадаадын хэрэгүүдэй министерство мүнөөдэр мэдүүлгэ толилоо гээд ВИА агентстбо мэдээсэнэ.

Эдэ сэрэгүүдэй ерэхэдэ, Урда Вьетнамдахи американ солдадуудай тоо 285 мянга хүрэтэр олон болоо гээд мэдүүлгэ соо заагдана. Дэлхэйн олониитын буруушаажа байбашье, Вьетнамдахи ээрхэг түримхэй дайн байлдаае американ империалистнуудай үргэдхэжэл байhыень энэ баримта эли тодоор гэршэлэн харуулжа үгэнэ. Урда Вьетнамда американ шэнэ сэрэгүүдые буулгаhан ушар Вьетнам тушаа 1954 оной Женевскэ хэлсээнүүдые бүдүүлигээр эбдэhэн, Вьетнам арадта, бүхы түрүү хүн түрэлтэндэ үhэрилтэ хэhэн ябадал болоно.

США-гай правительствын дээрэ дурсагдаhан ябуулгануудые ДРВ-гэй гадаадын хэрэгүүдэй министерство эрид шангаар буруушаана.

Американ ээрхэг түримхэйшүүлэй хэдышье олон сэрэгүүдые Урда Вьетнам эльгээгээ hаань, тэдэнь заабол диилдэхэ, американ империализмда эсэргүүсэн, Эхэ ороноо абархын түлөө хөжэ байhан үнэн зүб тэмсэлдээ вьетнам арад заатагүй илалта туйлаха гээд мэдүүлгэ соо хэлэгдэнэ.

Фуми Вонгвитидай бэшэг

ХАНОЙ, августын 9. (ТАСС). Самнеа (дээдэ Лаос) городhоо баруун урдуурхи болон зүүн урдуурхи районуудай hуурин газарнуудые июлиин 30-да, августын 1-дэ американ 30 самолёт бомбодоhон, буудаhан байна. Тэрээнhээ уламжалан хэдэн олон энгэй хүнүүд алуулаа, материальна ехэ хохидол ушаруулагдаа.

ВИА агентствын мэдээсэhэнэй ёhоор Лаос тушаа Женевскэ конференциин хоёр түрүүлэгшэдэ Нео Лао Хак Сат партиин ЦК-гай генеральна секретарь, Лаосой национальна нэгэдэлэй правительствын информаци, пропаганда болон туризмын министр Фуми Вонгвитит гэгшын эльгээhэн бэшэг соо энээн тухай хэлэгдэнэ.

ВЬЕТНАМАЙ ДЕМОКРАТИЧЕСКА РЕСПУБЛИКА. **Арадай армиин сапёрнууд арадай милициин сэрэгшэдэй туhаламжатайгаар американ бомбын оньhыень hалгаажа байна.**

ВИА-гай—ТАСС-ай радиофото.

ТОКИО, августын 9. ТАСС-ай корреспондент Г. Гавриленко иигэжэ дамжуулна:

Дайнда, ээрхэг түримхэй ябуулгада эсэргүүсэхэ

Атомна болон водородно буу зэбсэг хорихын түлөө хиросимско-нагасакска конференциин мүнөөдэр Нагасакида хаагдахадань 10 мянган хүнэй хабаадалгатай митинг болоо.

Хоккайдо, Окинава, Кюсю, Сикоку аралнуудай, Токио, Осака, Иокусука, Сасэбо городуудай олон тоото түлөөлэгшэд, ороной бүхы 46 префектурын эльгэмэлнүүд Нагасаки городой угаа ехэ зал соо суглараа.

«Вьетнамда американ ээрхэг түримхэй ябуулгые зогсоохо» «ядерна зэбсэг бүгэдэ ниитээрээ, хүсэдөөр хорихо ябадал туйлая» гэжэ Японой, Советскэ Союзай, Холбоото Штадуудай, Англиин түлөөлэгшэд митинг дээрэ үгэ хэлэхэдээ уряалаа.

Хиросимско-нагасакска конференциин уласхоорондын хубидань хабаадаhан советскэ делегациие толгойлогшо профессор Ф. Г. Захаров митингдэ хабаадагшадай зүрhөө халуунаар угтагдан үгэ хэлэхэдээ, ядерна зэбсэгтэ эсэргүүсэн тэмсэдэг японойхидто совет хүнүүдэй зүрhөө амаршалга хүргөө, Японодохи эб найрамдалай тала баригшадай эрэлхэг зоригто тэмсэлээр балсажа байhанаа элирхэйлэн мэдүүлээ, эрэлхэг зоригто вьетнам арадта совет арадай үзүүлдэг ехэ туhаламжа тухай хөөрөө.

Вьетнамда США-гай хэжэ байhан ээрхэг түримхэй ябуулгада эсэргүүсэлтэ шангадхахые, сэрэгэй ябуулгануудые болюулхыень, Вьетнамhаа сэрэгүүдээ абаашахыень США-гай правительствые баадхахые эб найрамдалай түлөө американ тэмсэлшэ... лөөлэгшэ Бостоной профессор ... Зинн уряалаа.

Атомна болон водородно зэбсэг хорихын түлөө хиросимско-нагасакска конференциин түгэсхэлэй митинг ... ларациие нэгэн дуугаар ... абаа. Вьетнамдахи байдалые ... скэ хэлсээнүүдэй ёhоор гурим... хые, ядерна зэбсэг али бүхы ... лаарнь, бүхы дээрэнь хорихын ... газар доро хэгдэдэг ядерна тур... нуудые хорихо тухай хэлсээ ... хын, ядерна зэбсэг тараахагүй ... договор баталхын түлөө тэмсэх... деклараци уряална.

Японодо Окинава аралые США ... бусаажа үгэхэ тухай. Японой ... нуудта Америкын үhан доогуур... даг атомна онгосонуудай ор... Японой правительствын хорихо ... хай США-гай ядерна зэбсэг бай... газар Японой болгогдохогүй т... деклараци соо эрилтэ хэгдэнэ.

Эб найрамдалай түлөө япон ... лөөе бэхижүүлэн хүгжөөхые, ... хоорондын нэгэдэмэл ябуулган... шангадхахые деклараци уряална...

Японодо Окинавые бусааха ... хэhэн, атомна болон водородно ... хорихын түлөө хүдэлөөе шангад... тухай тусгаар резолюцинууд ба... абтаhан байна.

Атомна трагедиин дурасхаалай үдэр Нагасакида болобо

ТОКИО, августын 9. (ТАСС). Американ атомна тэhэрэлгэhээ хохидогшодой памятнигай хажууда, Нагасаки городой Эб найрамдалай парк соо мүнөө үглөөгүүр хэдэн олон мянган хүн сугларaa.

Тэбхэр 11 час 02 минутада город соо сүмэнүүдэй хонхонуудай абяан, заводуудай гудогууд, пароходуудай сирэнэнүүдэй абяан зэдэлээ. 21 жэлэй урда тээ энэ сагта Японой тус город дээрэ атомна бомбо тэhэрhэн байгаа бшуу. Американ атомна бомбоhоо хохидожо, наhа барагшадай дурасхаалда Эб найрамдалай парк соо сугларагшад минутын турша соо абяа аниргүй зогсон байжа ёhолон хүндэлөө.

Памятнигай дэргэдэ хэдэн ... веногууд табигдаа. Нагасакиин ... Тагава «Эб найрамдалай Нагасак... деклараця» сугларагшадта ... жа, атомна бомбодолгын аюулые ... хяад тохёолдуулхагүйе уряалаа.

Удаань премьер-министр Са... Нагасакиин губернаторай бэшэ... уншагдаа.

„Загаhан бороо" оробо

ДЕЛИ, августын 9. ТАСС-ай корреспондент В. Никитин иигэжэ дамжуулна:

Аграда (Уттар Прадеш штат) оройдоол 10 минутын турша соо үргэлжэлhэн задар бороотой хамта хэдэн арбаад багашагууд загаhан унаhасаhан байна.

Энэ hонирхолтой үзэгдэл тухай ... дээсэхэдээ, Индиин газетэнүүд ... жэ багсаана. Далай дээрэ хүй hал... най болоходо, эдэ загаhанууд ... гаралсажа үүлэ манан соо орох... тэдээнтэй хамта агаарай далай ... гуур мянга табан зуу үлүүтэй ... метртэ «тамаржа», Индиин газар... рэ ерэжэ унаhан байна.

США-да хүдэлмэригүйшүүл олон

ВАШИНГТОН. (ТАСС). 3 миллион 200 мянган хүдэлмэригүйшүүл США-гай ажалай министерствэдэ бүридхэлдэ ороhон байна. Июль hарада хүдэлмэригүйшүүлэй тоо хүдэлмэриин хүсэнэй 3,9 процент болоhон байха юм. Тэдэнэй тоо апрель hарада бүхы хүдэлмэришэдэй 3,7 процентнь бол... байгаа бшуу. Илангаяа залуушуу... дунда хүдэлмэригүйшүүлэй тоо ... —1 миллион 200 мянган хүн ... hон байна.

Японодо газар хүдэлбэ

ТОКИО, августын 8. (ТАСС). Токиоhоо баруун-хойшоо 170 километртэ оршодог Нагано город шадар мүнөөдэр газар хүдэлөө. Нагано городhоо урагшаа 10 километртэ байдаг Мацусиро город шадар эпицентртэй гэжэ бүридхэглөө. Японой метеоро... гическа станциин тунхаглаhан ... нэй ёhоор Мацусиро город шадар ... балл хүсэтэйгөөр газар хүдэлhэн ... ха юм. Японодо хэрэглэгдэдэг 7 ба... тай гуримай ёhоор газар хүдэлгэ... хүсэниинь тоологдоhон байна.

Англиин сэрэгэй командованиин ябуул...

КАИР, августын 8. (ТАСС). ... Зүүн зүгтэхи Англиин командо... Бейхан гэжэ өөрынгөө захиргаан ... ро байдаг орон нютагта «Хантер» ... жэ түхэлэй реактивна самолёту... эльгээхэ гэжэ шиидхэhэниинь ... мэдээжэ болоо. Йеменэй хилэ шад... Бейхан протекторадта, Йемендэ ... даг Египедэй сэрэгэй самолёдууд ... толоо гэжэ худалаар гэмнэлгэ ... дээ, Англиин ямар зорилго урдаа ... бииhыень энэ мэдээсэл элирүүлэн ... руулна.

Франкода эсэргүүсэгшэдые сүүдлэнэ

ПАРИЖ, августын 9. (ТАСС). Пра... вительствада эсэргүү номнол ... нэй, демонстрацинуудта хабаадал... най түлөө, «hүйдхэлтэ мэдүүл... нүүдые» хэhэнэй түлөө Испани... дүрбэн профсоюзна ажал ябуула... элдэб болзорнуудта түрмэдэ хаа... хаар Мадридай «ниитын гурим ... хиха» сүүдээр шиидхэгдэhэн. Бай... Франкода эсэргүүсэгшэдэй нэгэн ... кадио Гонсалес Алонсо хоёр жэ... түрмэдэ хаагдахаар, хуудаhанууд ... тарааhанай түлөө 10.000 песе... яла түлэхөөр шиидхэгдээ.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Мүнөөдэрэй номерто:

Нэгэдэхи хуудаhанда: СССР-эй эд хэрэглэгшэдэй кооперациин түлөөлэгшэдэй долоодохи съездэ КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй эльгээhэн амаршалга; «Эхэ Герой» гэhэн хүндэтэ нэрэ зэргэ олгохо тухай СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ; «Тэжээл бэлэдхэлгэдэ—үргэн далайса» гэhэн гаршаг доро үбhэ хуряалга тухай материалнууд:

Хоёрдохи хуудаhанда: А. Митниковэй корреспонденци: А. Ошоровой «Ахын аймагта шиидхэгдэхэ асуудалнууд», рейдовэ бригадын материалнууд.

Гурбадахи хуудаhанда: «Психологуудай уласхоорондын конгресс» гэhэн рубрика доро О. Андриановай статья: Уласхоорондын мэдээсэлнүүд.

Дүрбэдэхи хуудаhанда: элдэб hонин. Тоо баримтанууд; болоhон ушарнууд.

САГАЙ УЛАРИЛ

Улаан-Үдын авиаметстанциин мэдээсэhэнэй ёhоор, мүнөөдэр сагай уларил иимэ байха:

республикын хойто хахадта нэгэ бүрхэжэ, нэгэ сэлмэжэ байха. Урда аймагуудаар үүлэтэй, бороотой байха. 18—23 градус дулаан, hүниндөө Улаан-Үдэдэ 12—14, үдэртөө 19—21 градус дулаан байха.

Редактор Ц. О. ОЧИРОВ

Манай адрес, телефонууд:

АДРЕС ОБЪЕДИНЕННОЙ РЕДАКЦИИ: гор. Улан-Удэ, улица Ленина, 35. Телефоны: редактора—23-67, зам. редактора—38-42, зам. редактора—35-84, секретариата — 27-37, отделов: сельскохозяйственный—47-59, 35-14, промышленный—48-89, 33-61.

Улица ЛЕНИНА, 26. Телефоны отделов: партийной жизни—40-49, идеологический—24-74, 60-21, советского строительства и быта—34-93, рабселькоров и писем —25-41, 38-30, информации—34-05 и переводов—24-74.

гор. Улан-Удэ, типография управления по печати при Совете Министров Бурятской АССР.

Н-03636. Зак. № 807.

БУРЯАД ҮНЭН

4-дэхи нюур.
1966 оной августын 11.